

บทที่ 4

กรรมวิธีการสร้างปีโน : กรณีศึกษาบ้านช่างสุวรรณ ศาสนนันท์

4.1 แหล่งผลิตปีโน

ในปัจจุบัน สถานที่ที่ผลิตปีโน มีอยู่หลายแห่งด้วยกัน ทั้งที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย และที่ยังไม่เป็นที่นิยมเท่าไรนัก ในที่นี่จะขอกล่าวถึงสถานที่ผลิตและขายปีโนที่รู้จักโดยทั่วไป ในบรรดาผู้ที่เป่าปีโนและนักดนตรีไทยทั้งหลาย ดังรายชื่อและที่อยู่ต่อไปนี้

1. บ้านพญาปี ช่างสุวรรณ ศาสนนันท์

เลขที่ 73/12 หมู่ 1 ซอยศาลเจ้า ตำบลปากเกร็ด

อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

โทร. 584-6989, 01-9853463

2. บ้านช่างนคร แกมมี

2ห 199 ตำบลบ้านช่างหล่อ บางกอกน้อย กทม. 10700

โทร. 866-2520, 01-6593010

3. ร้านจิหรรษาการดนตรี

ดิโกลด์สยาม ณ วังบูรพาภิรมย์

ห้อง A 208 เลขที่ 3127

โทร. 222-0422, 01-9059024

4. สยามวาซิต (ไทวาซิต)

182/6 ถนนอรุณอมรินทร์ อ.บางกอกน้อย กทม. 10700

โทร. 412-1024, 411-2664

5. โรงงานทำเครื่องดนตรีนายจ๋อน ไทรวีมาน

2/8 หมู่ 12 ตรงข้ามโรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง

ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540

โทร. 337-3411, 751-0569, 01-9105559

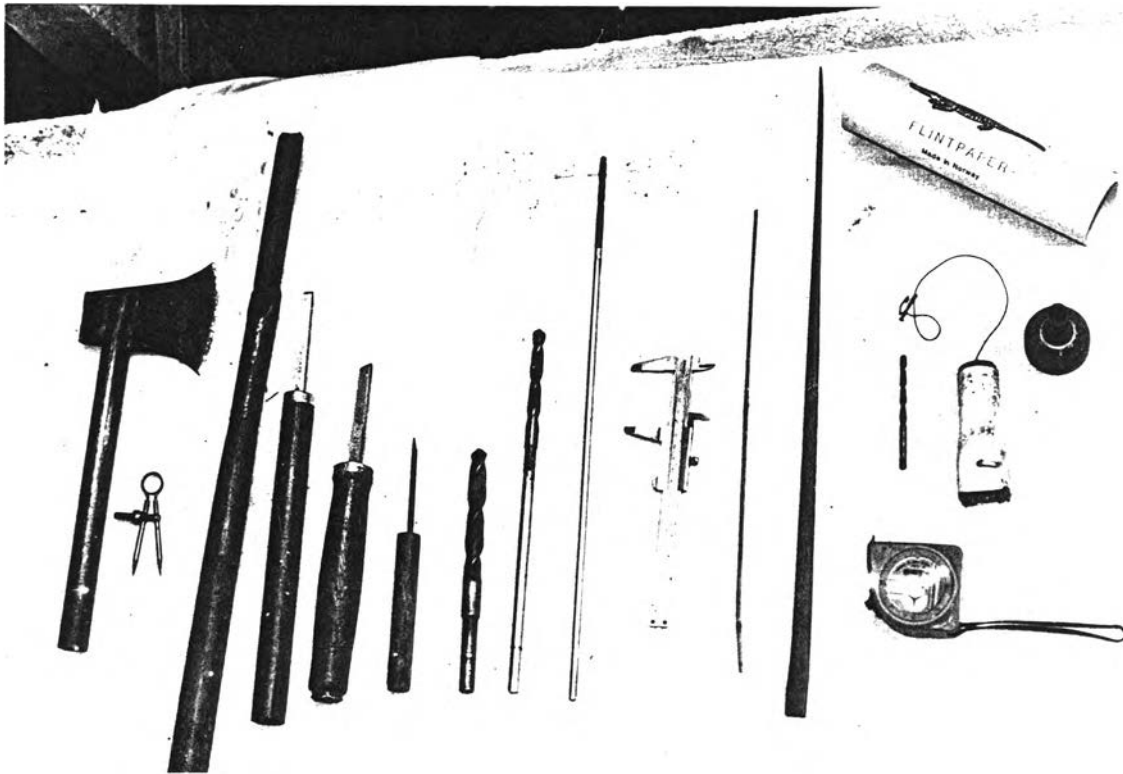
6. ร้านพัฒนศิลป์การดนตรีและละคร

925 ถนนสามเสน บางกระบือ กทม. 10300

โทร. 241-4854, 241-2094

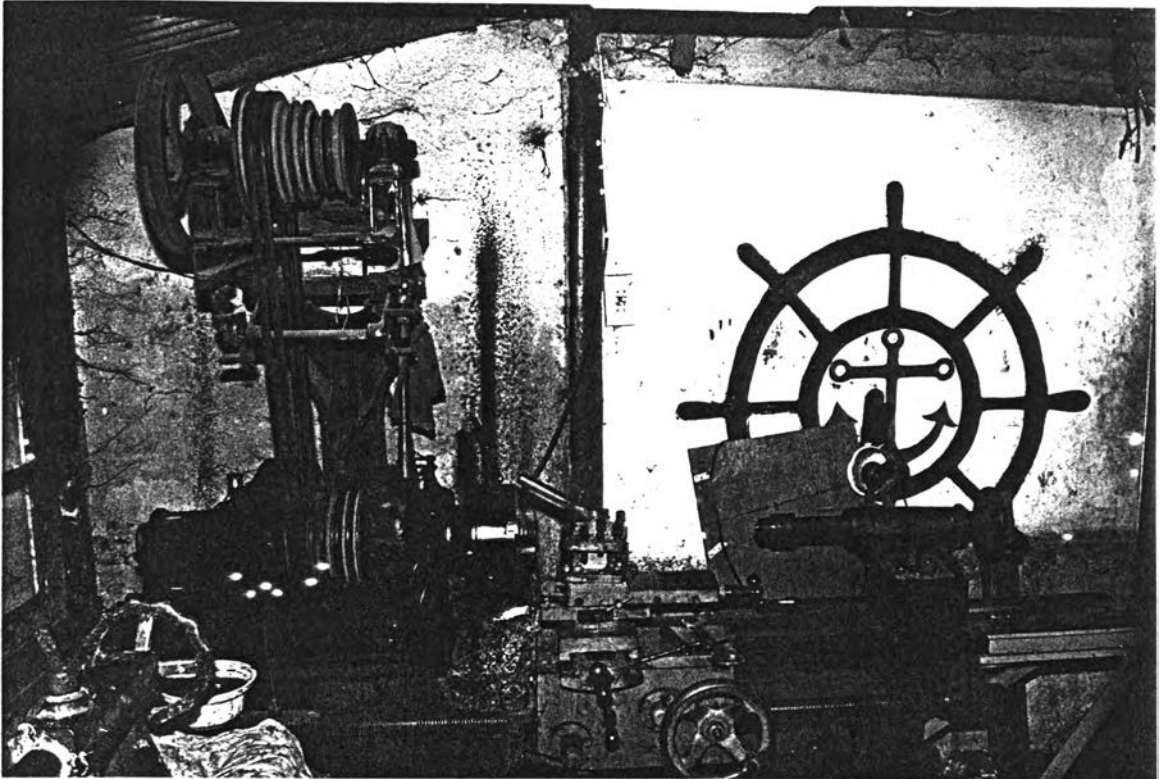
นอกจากนี้ยังมีแหล่งผลิตและจำหน่ายปี่ในตามต่างจังหวัดต่าง ๆ ใน
จังหวัดสุพรรณบุรี อัญญา ฉะเชิงเทรา แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักหรือมีชื่อเสียงมากนัก ซึ่งรายชื่อ
ชื่อแหล่งผลิตและจำหน่ายปี่ในทั้งหมดที่กล่าวมานี้ “ บ้านช่างสุพรรณ ศาสนนันท์ เป็นที่
นิยมและมีชื่อเสียงที่สุดในด้านฝีมือและคุณภาพที่เป็นมาตรฐานของปี่ใน ” (สัมภาษณ์
สมศักดิ์ เกตุแก่นจันทร์, 6 กุมภาพันธ์ 2544)

4.2 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างปิโน

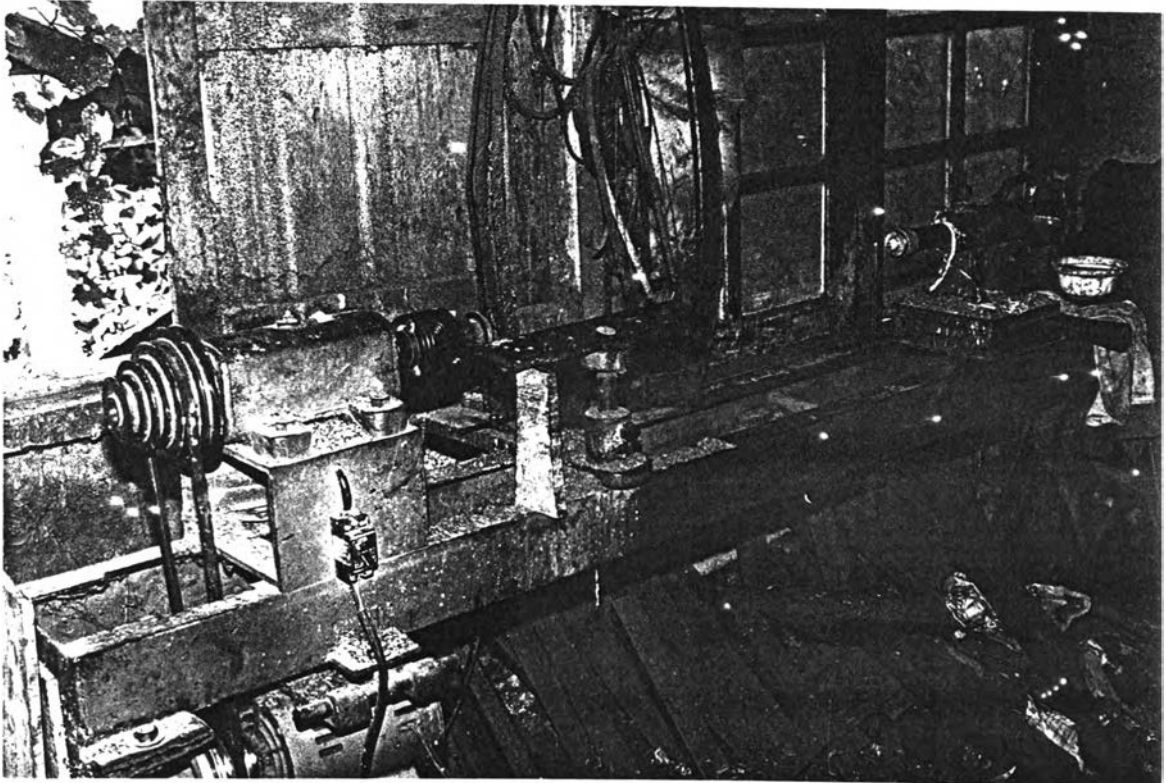

ภาพประกอบที่ 11 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างปิโน (จากซ้ายไปขวา)

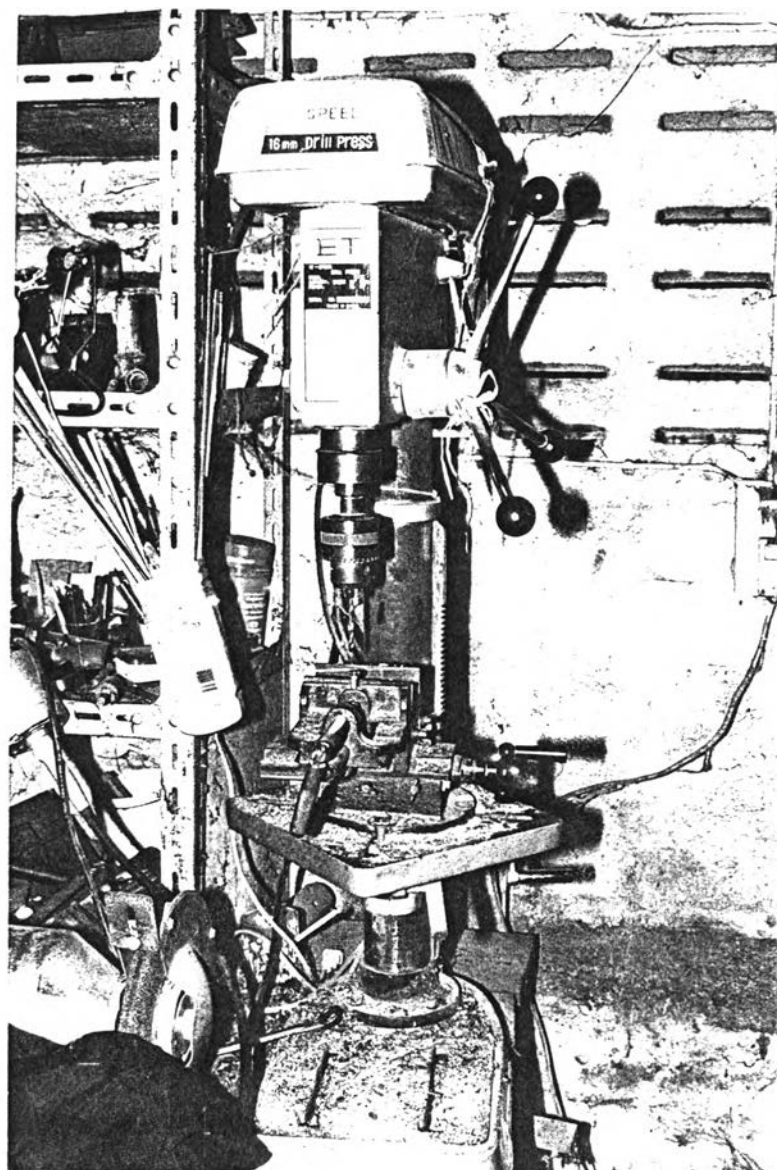
1. ขวาน	10. เวอร์เนีย
2. วงเวียน	11. กระจกยัดรูนิ้วปี
3. มีดกลึงขนาดใหญ่	12. เหล็กกวาด
4. มีดกลึงขนาดกลาง	13. ดอกสว่านขนาดหุนครึ่ง
5. มีดกลึงขนาดเล็ก	14. ตลับเมตร
6. มีดกลึงขนาดจิว	15. เชือกตีเส้น
7. ดอกสว่านขนาด 5 หุนครึ่ง	16. กระจกยัดเล็บปี
8. ดอกสว่าน 3 หุนครึ่ง	17. กระจดาชทราย
9. ดอกสว่านขนาด 2 หุน	

ภาพประกอบที่ 12 เครื่องกลึงปีที่ดัดแปลงมาจากเครื่องกลึงเหล็ก

ภาพประกอบที่ 13 เครื่องกลึงปี

ภาพประกอบที่ 14 เครื่องเจาะรูนิ้วปี

สำหรับการสร้างปีใน เครื่องมือในแต่ละชั้นจะทำหน้าที่ต่างกันดังนี้

ขวาน

ใช้สำหรับถากลบเหลี่ยมไม้ โดยเริ่มจากการเลื่อยไม้เป็นท่อน ๆ ทรงสี่เหลี่ยมขนาด 2 นิ้ว ยาว 45 เซนติเมตร แล้วใช้ขวานถากเพื่อลบเหลี่ยมไม้ทั้ง 4 มุม

เลื่อย

ใช้สำหรับเลื่อยไม้ออกเป็นท่อน ๆ เพื่อนำมาแต่งเป็นท่อน ๆ ทรงสี่เหลี่ยม

วงเวียน

ใช้สำหรับกำหนดหาจุดศูนย์กลางของเลาปีใน

กบไม้

ใช้สำหรับไสไม้ให้เรียบ เป็นเหลี่ยมเพื่อสะดวกในการถากลบเหลี่ยมไม้

กระดาศทราย

ใช้สำหรับขัดเลาปีให้เงา ผิวไม้เรียบเสมอ

ตลับเมตร

ใช้วัดขนาดความยาวของไม้

มีดกลึง

มีดกลึงขนาดใหญ่ ใช้ปอกไม้ลุยกงานหยาบ ๆ

มีดกลึงขนาดกลาง ใช้แต่งเข้ารูป

มีดกลึงขนาดเล็ก ใช้สำหรับงานละเอียด

มีดกลึงขนาดจิ๋ว ใช้สำหรับชักเส้นลวด

ดอกสว่าน

ใช้สำหรับเจาะเลาปีให้ทะลุหัวท้าย มี 3 ขนาด โดยเริ่มจากดอกสว่านขนาด 5 หนุนครึ่ง ต่อด้วยดอกสว่านขนาด 3 หนุนครึ่ง และสุดท้ายดอกสว่านขนาด 2 หนุน แต่สำหรับการเจาะรูนี้ปีจะใช้ดอกสว่านขนาดหนุนครึ่ง

เวอร์เนียร์

ใช้สำหรับวัดขนาดของเส้นผ่าศูนย์กลางของเลาปี และสำหรับวัดขนาดความเล็ก-ใหญ่ของเลาปีในขณะที่กำลังกลึงอยู่

กระสวยวัดนิ้วปี

ใช้สำหรับกำหนดช่วงห่างของรูนิ้วปีทั้ง 6 รู

เชือกตีเส้น

ใช้สำหรับตีเส้นลงไปบนเลาปี เพื่อสะดวกในการเจาะรูนิ้วปีทั้ง 6 รู

แท่นยึด

ช่วยในการยึดจับตัวเลาปีไม่ให้เคลื่อนที่ เพื่อสะดวกในการเจาะรูปี และในขั้นตอนการกลึงเข้ารูป

เครื่องกลึง

ใช้สำหรับกลึงเลาปีใน

เครื่องเจาะ

ใช้สำหรับเจาะรูนิ้วปีใน

เหล็กกวาด

ใช้สำหรับกวาดรูปีเพื่อให้เกิดเสียงตามที่ต้องการ

กระสวยจับชิ้นงาน

ใช้สำหรับยึดจับเลาปีในขณะที่กลึงเข้ารูป

4.3 ขั้นตอนและกรรมวิธีในการสร้างปีโน

ปีโน ปัจจุบันมักทำจากไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้ชิงชัน ไม้พะยุง ไม้เจริญสุข ไม้มะค่า บางครั้งทำมาจากหินทั้งเลาก็มี บางครั้งก็มีการประดับประดา ตกแต่งตัวเลาปี ด้วยมุกหรืองาช้าง เช่นที่เรียกว่า ปีโนประกอบงา เป็นต้น

ช่างสุพรรณได้กล่าวถึงไม้ที่นำมาสร้างปีโนว่า ไม้ชิงชันเป็นไม้ที่เหมาะสมในการสร้างปีโนมากที่สุด เพราะเนื้อไม้มีความละเอียด เสียงที่ออกมาจึงดังจ้า ใส ก้องกังวาน และให้ความไพเราะนิ่มนวลกว่าไม้ประเภทอื่น ๆ

ไม้ที่จะนำมาสร้างปีโนจะต้องเป็นไม้เนื้อแก่ ไม้แห้งเกินไป เพราะเนื่องจากไม้หดยาง เมื่อนำมาสร้างปีโนจะทำให้แตกง่าย ดังนั้นวิธีการดูว่าไม้แห้งหรือไม่ ให้ดูจากเนื้อไม้และเสี้ยนไม้ เมื่อเวลาใช้ขวานตากลงไปเนื้อไม้จะไม่ติดขวานหรือฟังจากเสียงของเนื้อไม้ ถ้าไม้แห้งเสียงจะโปร่งใส

และสำหรับวิธีการสร้างปีโน ผู้วิจัยได้เรียงตามลำดับขั้นตอนที่ช่างสุพรรณ ได้กำหนดขึ้นดังนี้

1. นำไม้มาตัดเป็นท่อนทรงสี่เหลี่ยม ให้มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 นิ้ว ความยาว 45 เซนติเมตร แล้วใช้วงเวียนปักลงตรงกลางด้านบนของไม้ วงให้เป็นรูปวงกลมเพื่อวัดหาจุดศูนย์กลางของเลาปีโน จากนั้นนำขวานมาตากลเพื่อลบเหลี่ยมไม้ทั้งหมดสี่มุม

ภาพประกอบที่ 15 ไขว้งเวียนหาจุดศูนย์กลางของเลาปี

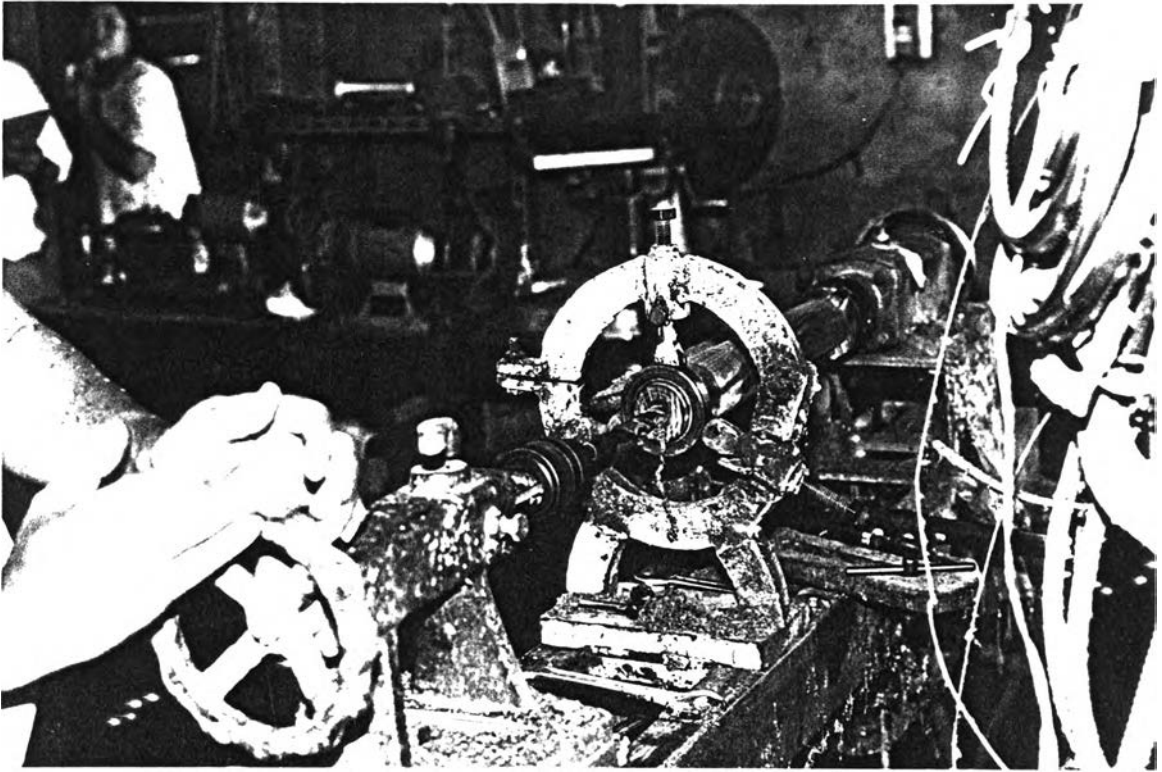
ภาพประกอบที่ 16 ถากลบเหลี่ยมไม้

2. หลังจากลบเหลี่ยมไม้เรียบร้อยแล้ว นำไม้มาเข้าเครื่องกลึงเพื่อกลึงไม้ให้มีลักษณะเป็นแท่งกลมตลอดเลา โดยจะใช้มีดกลึงขนาดใหญ่ เมื่อกลึงจนเกลี้ยงกลมตลอดเลาแล้ว ให้ตัดไม้ ออก 3 เซนติเมตร เพื่อนำไม้ส่วนนี้ไปทำทวนล่าง

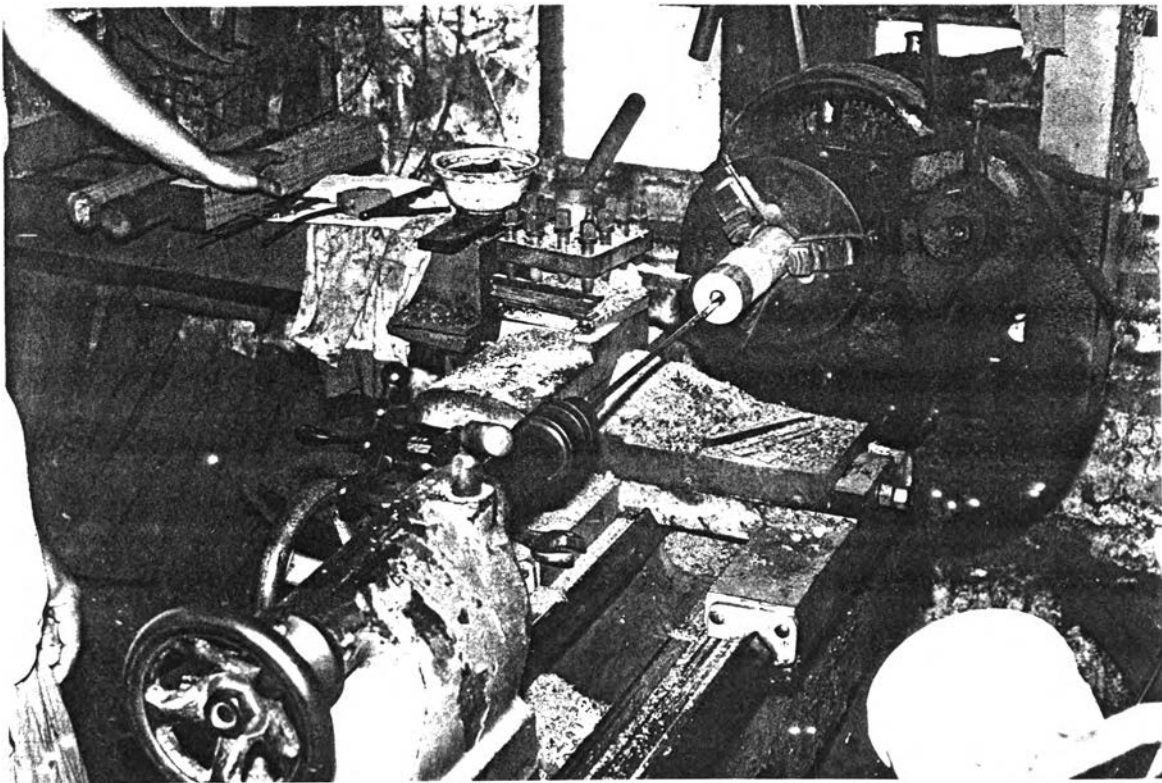

ภาพประกอบที่ 17 เข้าเครื่องกลึงไม้ให้กลมตลอดเลา

จากนั้นทำการเจาะเลาปีให้ทะลุหัวท้าย โดยเริ่มจากดอกสว่านขนาด 5 หุนครึ่ง เจาะลึกเข้าไปประมาณ 9 เซนติเมตร ตามด้วยดอกสว่านดอกที่ 2 ขนาด 3 หุนครึ่ง เจาะลึกเข้าไปประมาณ 25 เซนติเมตร สุดท้ายดอกสว่านขนาด 2 หุน เจาะให้ทะลุออกอีกด้านหนึ่ง ซึ่งในขั้นตอนดังกล่าวนี้ ช่างสุวรรณจะนำแท่นยึดหรือภาษาช่างเรียกว่า “ ก้นสะท้าน ” มาช่วยในการยึดแท่นไม้ให้แน่นยิ่งขึ้น

ภาพประกอบที่ 18 เครื่องกันสะท้านขณะยึดแท่งไม้เพื่อเจาะเลาปี

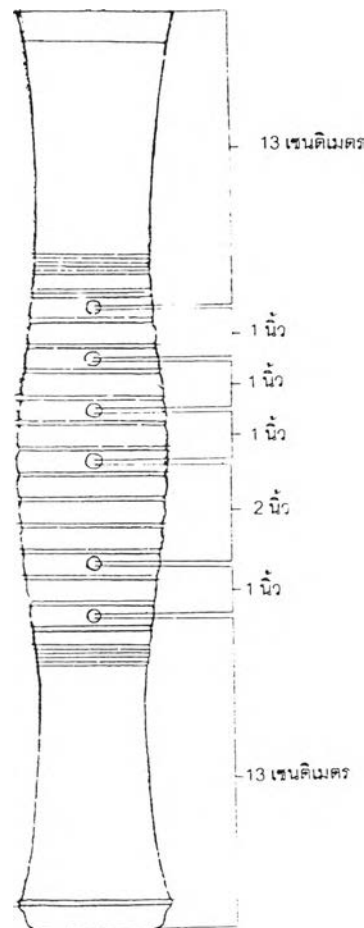
ภาพประกอบที่ 19 เจาะเลาปีด้วยดอกสว่านขนาด 2 นิ้ว ให้ทะลุหัวท้าย

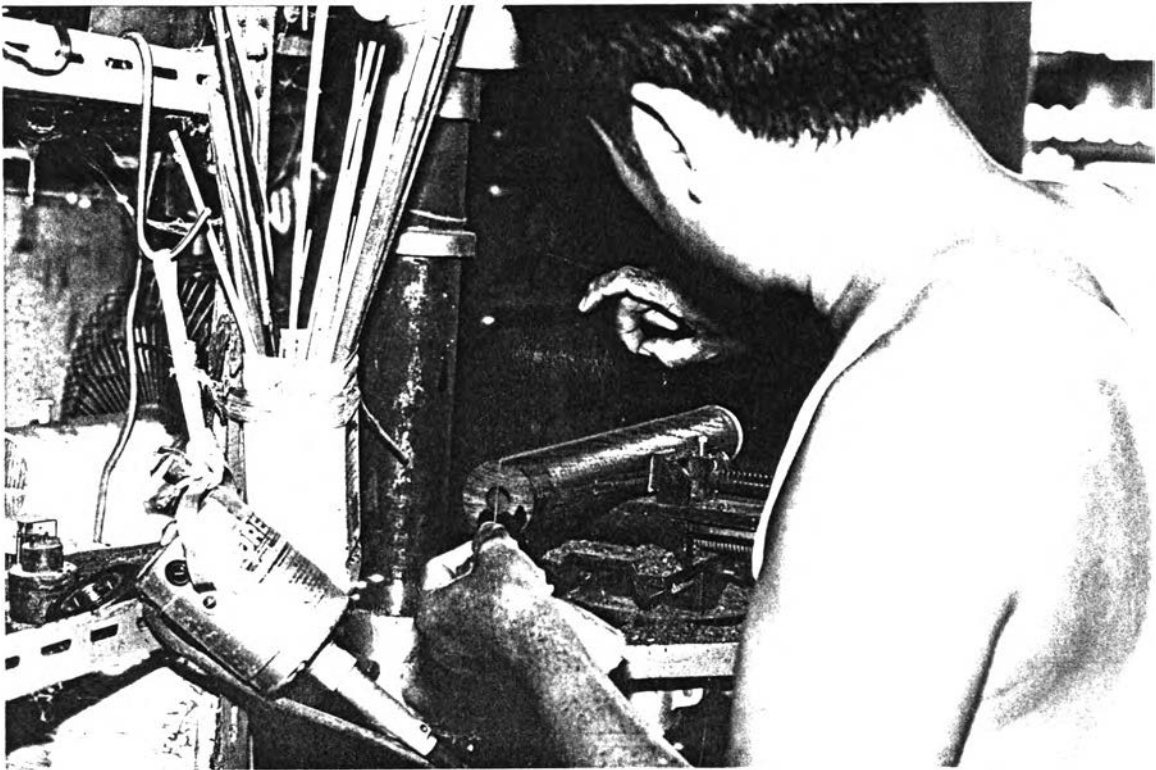
ภาพประกอบที่ 20 ใช้กระสวยวัดระยะห่างของรูนิ้วปี

3. นำทวนบนที่ตัดเตรียมไว้แล้วมาทากาวให้ทั่วก่อน จึงนำมาใส่ไว้ทางด้านบนของเลาปี (ดูภาพประกอบที่ 36) จากนั้นหยิบกระสวยที่ใช้วัดระยะห่างของรูนิ้วปีมาวางทาบบนเลาปี ใช้ดินสอด่ขีดตามระยะห่างของรูนิ้วปีให้ตรงกับกระสวยวัดนิ้ว ซึ่งจากการสำรวจพบว่า การเจาะรูนิ้วปีทั้ง 6 รู โดยวัดจากทวนบนมานิ้วแรก (รูที่ 1) ยาว 13 เซนติเมตร รูต่อไปวัดจากศูนย์กลางของรูแรกให้ห่างช่องละ 1 นิ้ว เว้นช่องห่างจากรูที่ 4 ไปรูที่ 5 ห่าง 2 นิ้ว และรูที่ 5 ห่างจากรูที่ 6 1 นิ้ว ส่วนความยาววัดจากทวนล่างมานิ้วสุดท้าย (รูที่ 6) ยาวประมาณ 13 เซนติเมตร

จากการสังเกตในการวัดระยะห่างรูนิ้วโป้งในของช่างสุวรรณ ศาสนนันท์ พบว่า มีการใช้มาตราในการวัด 2 มาตรา คือ ช่วงบนและช่วงท้าย ใช้มาตราเป็นนิ้ว และช่วงระยะห่างระหว่างรูนิ้ว ใช้มาตราเป็นเซนติเมตร ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในการวัดช่วงบนและช่วงท้ายไม่สามารถวัดเป็นนิ้วได้ เนื่องจากถ้าวัดเป็นนิ้วแล้ว ตัวเลขที่ออกมาจะไม่แน่นอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนahunด้วย (1 นิ้ว = 8 hun = 25 เซนติเมตรครึ่ง) จึงจำเป็นที่จะต้องใช้มาตราในการวัดระยะห่างของรูนิ้วโป้งใน 2 มาตรา

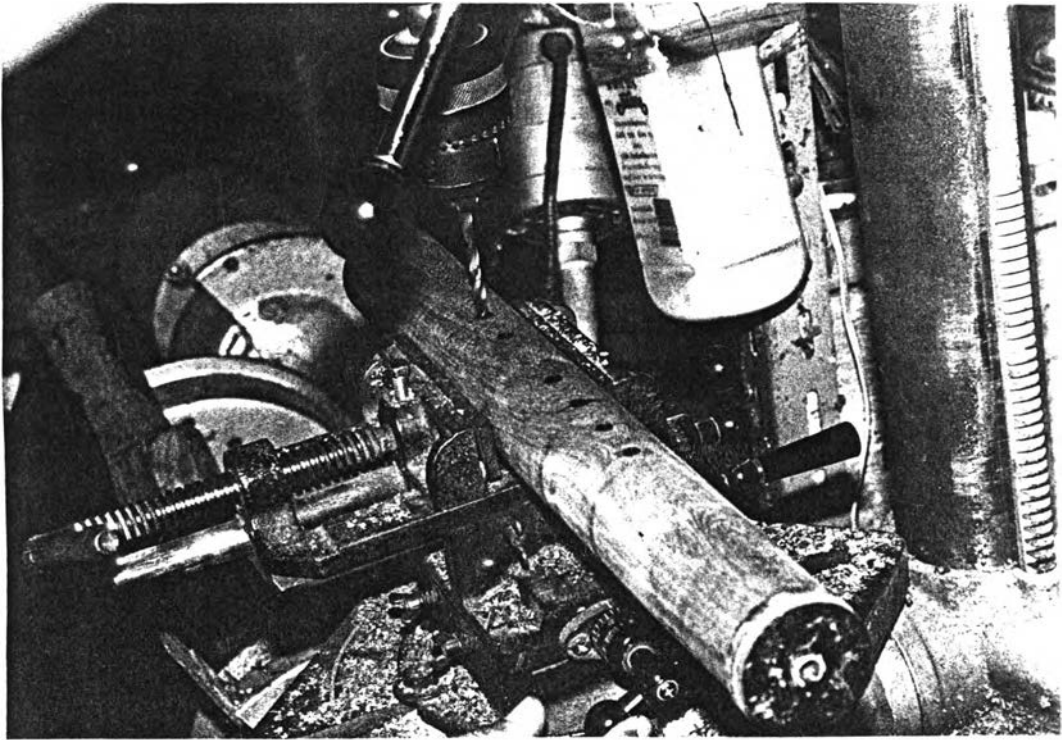

ภาพประกอบที่ 21 ภาพระยะห่างของรูนิ้วโป้งใน

ภาพประกอบที่ 22 ตัดเชือกให้เกิดเป็นเส้นแนว

4. จากนั้นนำปี่มาวางที่เครื่องเจาะรูนี้ปี่ หยิบเชือกตีเส้นมาวางโดยวัดจากด้านบนของเลาปี่มาจรดด้านท้ายของเลาปี่ แล้วตัดเชือกเพื่อให้เกิดเป็นเครื่องหมายบวก (+) เพื่อสะดวกในการเจาะรูนี้ปี่ได้ง่ายและแม่นยำ โดยนำดอกสว่านขนาดหุนครึ่งมาเจาะรูนี้ปี่ เริ่มจากรูที่ 1 ไปจนถึงรูที่ 6 ตามลำดับ

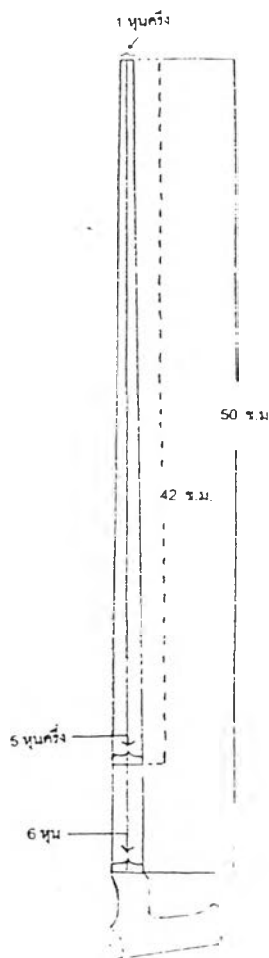
ภาพประกอบที่ 23 การเจาะรูนี้ปี

5. หลังจากเจาะรูนี้ปีเสร็จแล้ว ให้นำเหล็กกวาดทรงสามเหลี่ยมมากกว่าในเลาปี เพื่อให้ด้านในเกิดเป็นร่องรูปทรงกรวย เพราะเริ่มแรกตอนเจาะเลาปีจะทำการเจาะเป็นท่อทรงกลมตรง ๆ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ช่างสุวรรณ ศาสสนันท์ พบว่าสาเหตุที่ต้องใช้เหล็กกวาดมากกว่าเลาปี ก็เพื่อให้ด้านในของเลาปีมีลักษณะเป็นรูปทรงกรวย เพื่อช่วยให้เกิดเสียงตามที่เราต้องการ ถ้าเราไม่ใช้เหล็กกวาดเลาปี ผลที่ปรากฏก็คือ เสียงที่ออกมาจะไม่เป็นเสียงปีที่ถูกต้อง

สัดส่วนของเหล็กกวาดที่ช่างสุวรรณ ศาสสนันท์ ใช้กวาดเลาปีในนั้น มีขนาดความยาว 50 เซนติเมตร ความกว้าง 6 หุน แต่เวลาที่ใช้งานจริง ๆ นั้น ช่างสุวรรณ ศาสสนันท์ จะกวาดเลาปีให้ลึกลงไป 42 เซนติเมตร ความกว้าง 5 หุนครึ่งเท่านั้น ซึ่งในระดับนี้จะอยู่ในเกณฑ์ที่ช่างสุวรรณ ศาสสนันท์ กำหนดไว้ แต่ไม่ได้อยู่ในระดับที่แน่นอน ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับไม้ที่นำมาสร้างปีใน เพราะถ้าหากไม้มีเสี้ยนมาก เสียงปีในจะไม่ค่อยออกหรือออกมาไม่ชัดเจน จึงต้องกวาดหลายครั้งเพื่อให้เนื้อไม้ภายในเลาปีมีลักษณะเกลี้ยงเกลา

ช่างสุวรรณ ศาสนนันท์ กล่าวว่า บางครั้งเลาปีในที่ใช้เป่าบรรเลงบ่อย ๆ มักจะมีน้ำเสมหะเกาะติดอยู่ภายในเลาปีก็ต้องนำมากวาดอีกครั้งหนึ่งคล้ายกับเป็นการทำความสะอาดเลาปีในนั่นเอง

ส่วนการกวาดเลาปีในความลึก 42 เซนติเมตร กว้าง 5 หุนครึ่งนั้น ถ้ากวาดครั้งแรกเสียงปีในยังออกไม่ครบทุกเสียง ก็ต้องกวาดเลาปีในอีกครั้งและให้ลึกลงไปอีกจนกว่าจะได้เสียงปีในครบทุกเสียง

ภาพประกอบที่ 24 สัดส่วนของเหล็กกวาด

ภาพประกอบที่ 25 การกวาดเลาปี

ภาพประกอบที่ 26 ภาพลักษณะที่อรูปกรวยภายในเลาปี

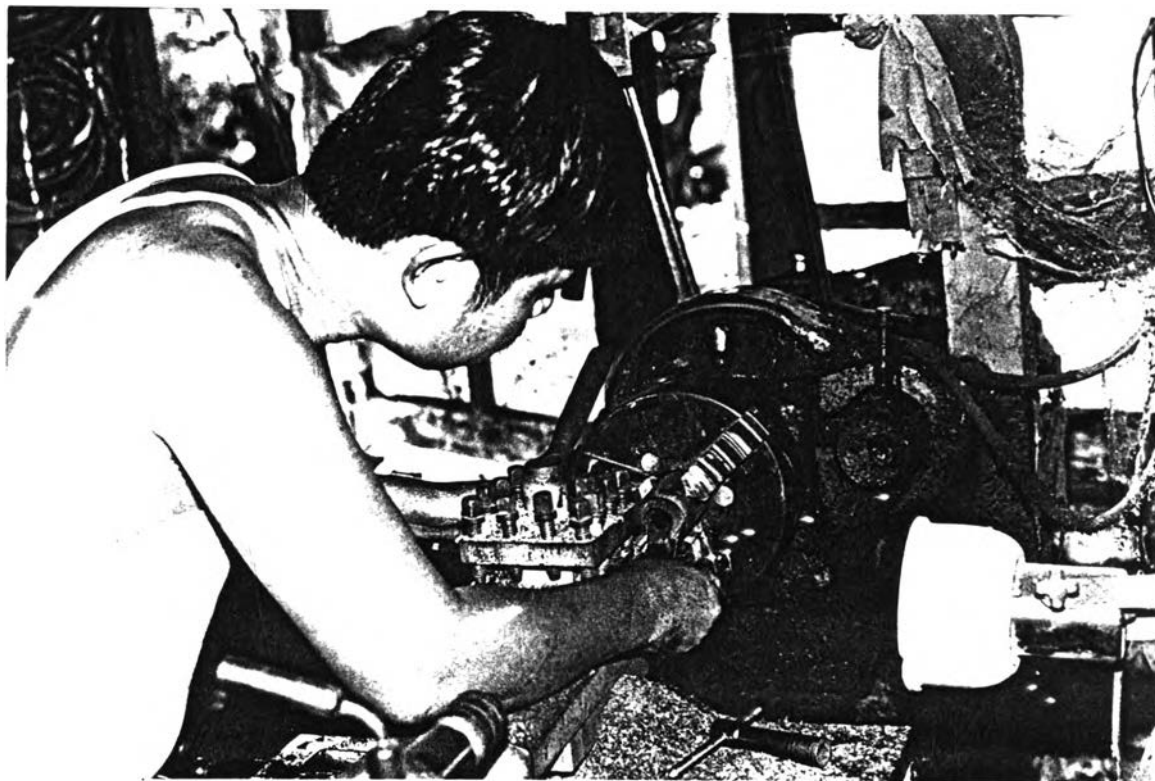
ซึ่งในระหว่างที่ช่างทำการกวาดเลาปีนั้น ช่างจะต้องทดลองเป่าปีใน
ควบคู่กันไปด้วย เพื่อต้องการตรวจสอบเสียงของปีใน แต่ถ้ายังไม่ได้เสียงของปีในตาม
ต้องการ ช่างก็จะทำการกวาดตีวเลาปีต่อไปอีก จนกว่าจะได้เสียงของปีในครบทุกเสียง

ในการกวาดเลาปี ช่างสุวรรณ ศาสสนันท์ ชีดเส้นไว้ที่เหล็กกวาด เพื่อ
กำหนดความลึกในการกวาด แต่เส้นที่ขีดไว้ นั้นจะไม่ได้มาตรฐานที่แน่นอน แต่
มาตรฐานที่แน่นอนจะอยู่ที่เวลาเป่าทดลองเสียง ซึ่งในขั้นตอนนี้เสียงที่ออกมาจะบอก
ให้ช่างได้รู้ทันทีว่าเสียงที่ออกมานั้นถูกต้องหรือไม่

ดังนั้นการกวาดเลาปีในแต่ละเลา ช่างสุวรรณ ศาสสนันท์ จะไม่สามารถ
กำหนดได้ว่าปีเลานี้ควรกวาดกี่ครั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อไม้ที่นำมาสร้างปีใน ถ้าไม่มีเสียง
มากจำเป็นต้องกวาดหลายครั้ง แต่ถ้าไม้บางท่อนที่นำมาสร้างปีในไม่มีเสียง
บางครั้งกวาดครั้งเดียวก็ใช้ได้เลย

ภาพประกอบที่ 27 ทดลองเสียงปี่ใน

ภาพประกอบที่ 28 กลึงส่วนท้ายเพื่อเสียบทวนล่าง

6. นำมาเข้าเครื่องกลึงเพื่อกลึงส่วนท้ายของเลาปีไว้สำหรับนำทวนล่างมาประกอบ

7. จากนั้นนำปีโนมาเข้าเครื่องกลึงอีกครั้ง เพื่อกลึงให้เป็นรูปร่างตามขนาดและสัดส่วนของปีโน คือ กลึงป่องตรงกลาง และให้บานหัวบานท้ายเล็กน้อย โดยจะแบ่งเลาปีออกเป็น 3 ส่วน คือ ช่วงหัว ช่วงกลาง และช่วงท้าย ซึ่งช่างจะเริ่มกลึงจากช่วงกลางก่อน ขนาดความกว้าง 1 นิ้ว 6 หุน ส่วนช่วงหัวท้ายตามโบราณต้องมีขนาดความกว้างเท่ากัน แต่ช่างสุวรรณจะกลึงช่วงหัวท้ายกว้าง 1 นิ้ว 7 หุน เนื่องจากไฟเบอร์เป็นวัสดุชนิดแข็ง จึงต้องตัดให้กว้างขึ้น เผื่อไว้สำหรับเวลากลึง

เสร็จแล้วนำมาวัดกึ่งขนาดจิ๋วมากลึงเป็นลูกแก้ว ซึ่งก็คือการกึ่งเป็นข้อ ๆ หรือเรียกว่า กลึงเส้นลวดก็ได้ โดยจะเริ่มกึ่งเส้นลวดจากช่วงกลางของเลาปีเว้นเป็นช่วง ๆ ให้สลับกับรูนิ้วปีโดยห่างกัน 1 เซนติเมตร

ขั้นตอนต่อไปจึงเริ่มกึ่งช่วงหัวของเลาปี โดยใช้มีดกึ่งขนาดกลางแล้วมากลึงช่วงท้ายของเลาปี เสร็จแล้วนำกระดาษทรายหรือซี่เลื่อยมาขัดเลาปีในให้เงาและเพื่อให้ผิวไม้เรียบเสมอกัน

เสร็จแล้วช่างจะนำปีในมาทดลองเป่าอีกครั้ง เพื่อทดสอบเสียงของปีใน ถ้ายังไม่ได้ช่างก็จะนำเหล็กกวาดมากวาดให้ลึกลงไปอีกครั้ง จนกว่าจะได้เสียงครบถูกต้อง มีความชัดเจนทุกเสียง

สำหรับในการเทียบเสียงปีในตามแบบกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งช่างสุวรรณศาสนนันท์ได้สัดส่วนตามแบบนี้มาจากครูสุวิทย์ แก้วระมล

วิธีการสร้างคือ

1. ทำทวนบน ทวนล่าง ให้มีขนาดสั้นลง
2. กลึงตัวเลาปี ให้เล็กและมีขนาดสั้นลง
3. ทำกำพวดปี ให้มีขนาดสั้นลง

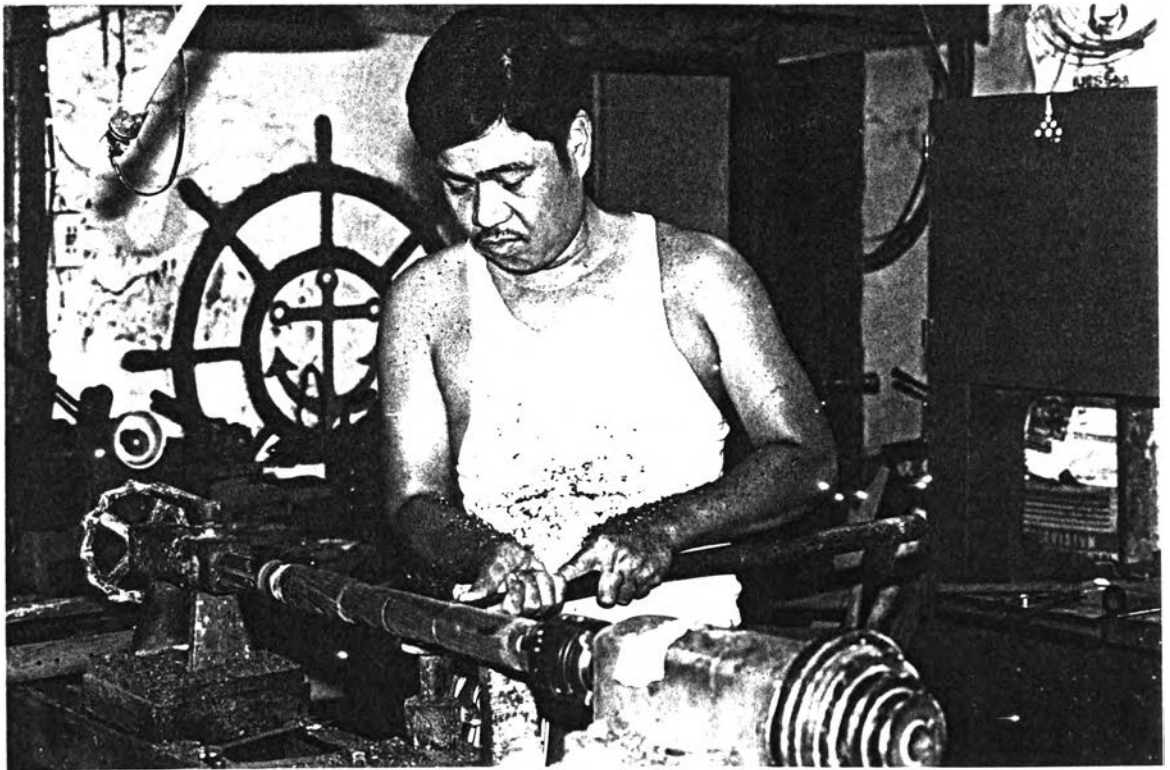
ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบทำให้เสียงปีในที่ออกมาสูงขึ้นตรงตามแบบของกรมประชาสัมพันธ์

ในทางตรงกันข้าม สำหรับการเทียบเสียงปีในตามแบบบ้านครูเทพาพาทโยศล ช่างสุวรรณศาสนนันท์ ได้คิดค้นหาวิธีการเพื่อให้เสียงปีในต่ำลงดังนี้คือ

1. เพิ่มทวนบน ทวนล่าง ให้มีขนาดสูงขึ้น
2. ขยายรูนิ้วปีให้มีระยะห่างขึ้น
3. ทำกำพวดปีให้ยาวขึ้น

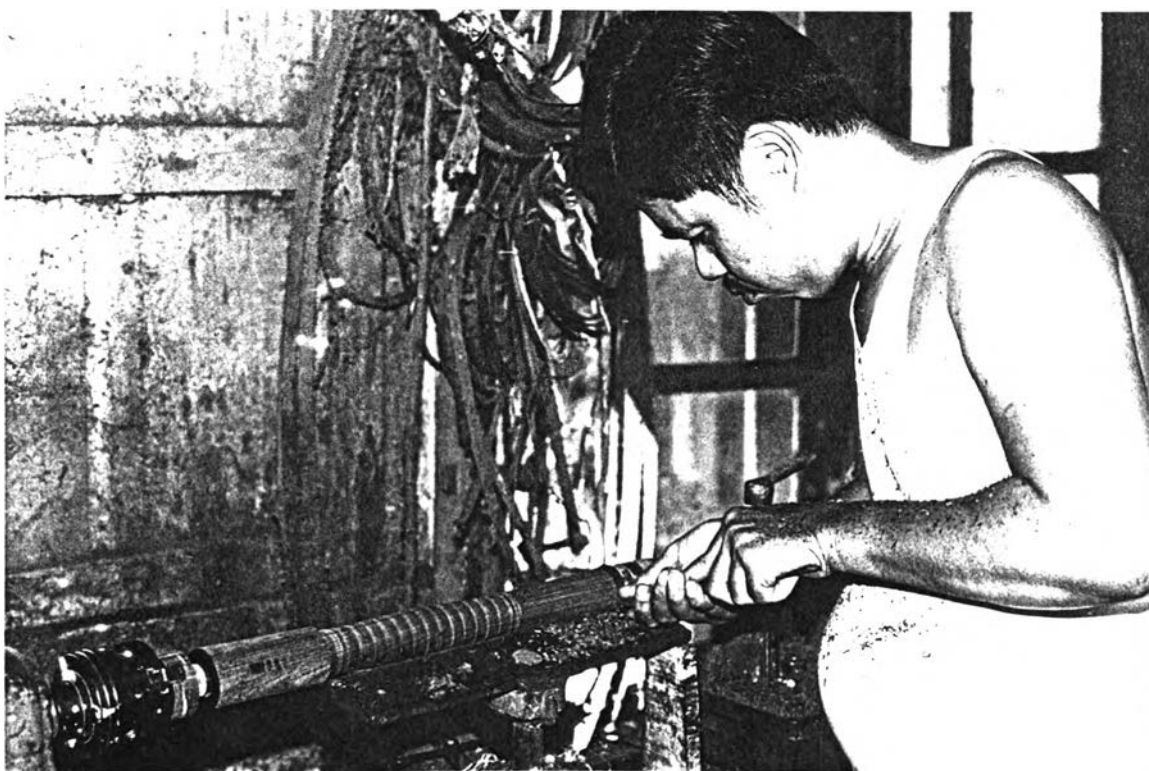
ภาพประกอบที่ 29 การกลึงเส้นลวดโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ภาพประกอบที่ 30 กลึงส่วนกลางของเลาปี

ภาพประกอบที่ 31 การกลึงเส้นลวด

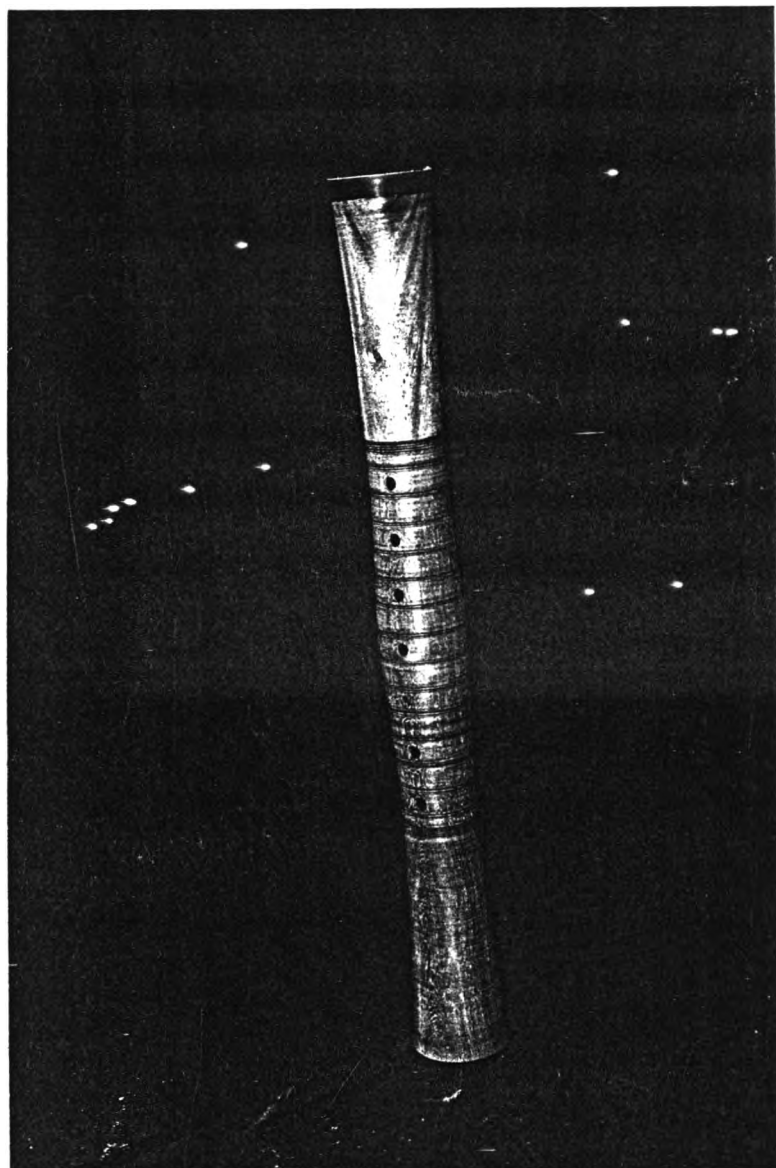
ภาพประกอบที่ 32 กลึงช่วงหัวของเสาปี

ภาพประกอบที่ 33 กลึงช่วงท้ายของเลาปี

ภาพประกอบที่ 34 นำกระดาศทรายขัดเลาปี

ภาพประกอบที่ 35 ภาพรูปร่างและลักษณะของปีโน

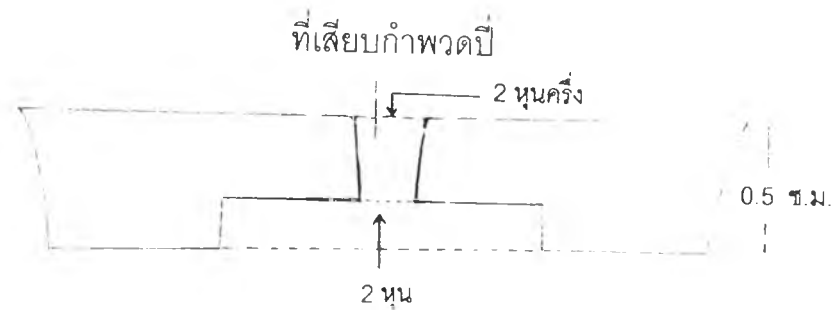
4.3.1 การทำทวนบน

ในสมัยก่อน ลักษณะรูปร่างของปืนจะไม่มีทวนบน คือ จะเป็นท่อนไม้กลมกลิ้งตลอดเลา ต่อมาครูเทียบ คงลายทอง และช่างถม อยู่ที่ร้านดุริยบรรณ เป็นบุคคลคู่แรกที่ริเริ่มนำอีโบไน้หรือแมกกาไลต์มาติดเป็นทวนบน และเป็นที่นิยมใช้กันมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งอีโบไน้หรือแมกกาไลต์ สามารถหาซื้อได้จากคลองถม

ขั้นตอนในการทำทวนบน เริ่มจากนำแผ่นอีโบไน้หรือแมกกาไลต์มาตัดเป็นแผ่นกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 นิ้ว นำมาเข้าเครื่องกลึง แล้วเจาะรูตรงกลางให้มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 นิ้ว โดยใช้ดอกสว่านขนาด 2 หุน เจาะให้ทะลุ เสร็จแล้วใช้กาวสำหรับทาไม้ ทาให้ทั่วทั้งแผ่น แล้วนำมาแปะไว้บนเลาปี

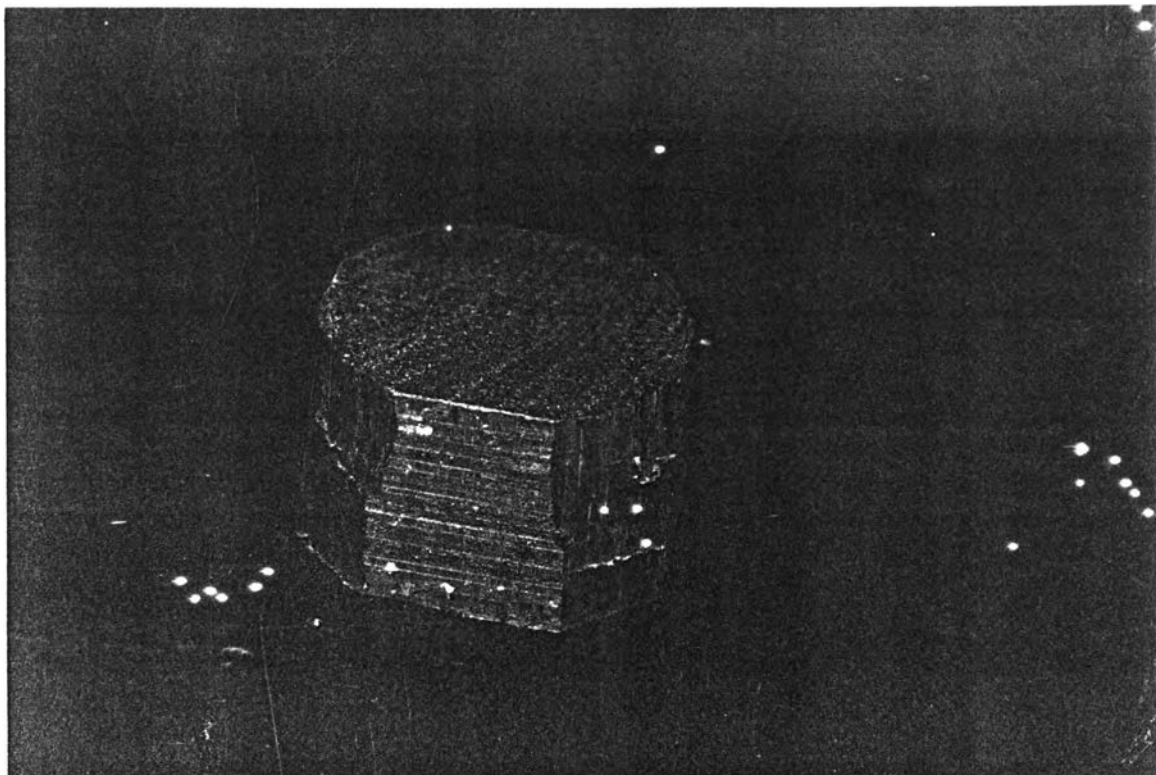
ภาพประกอบที่ 36 การติดทวนบน

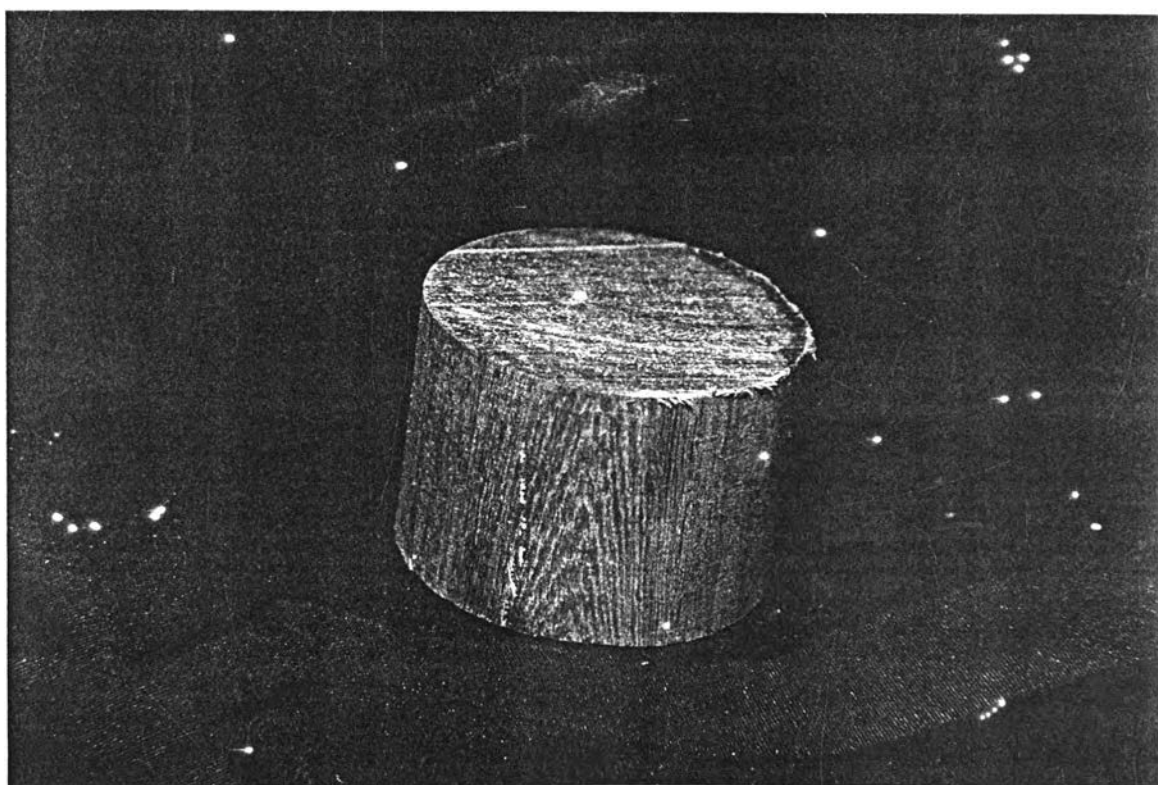
ภาพประกอบที่ 37 รูปร่างลักษณะของทวนบน

4.3.2 การทำทวนล่าง

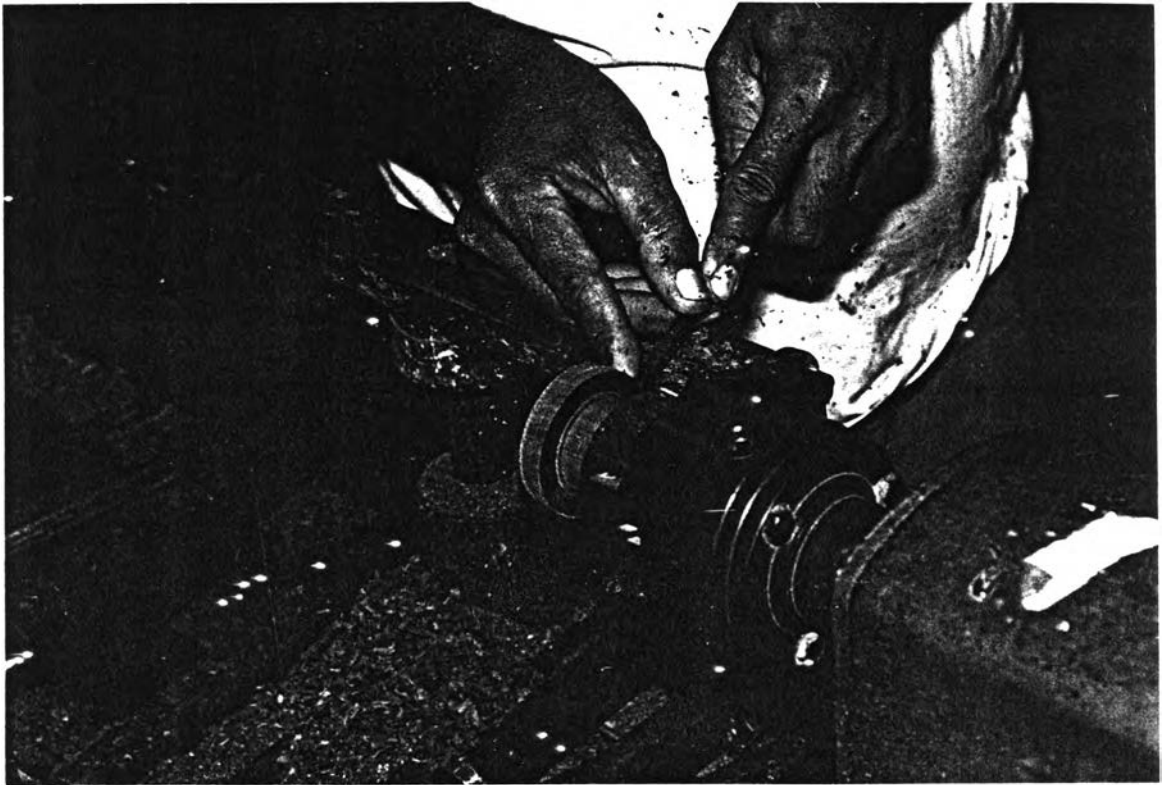
นำไม้ขนาด 3 เซนติเมตรที่ตัดแยกออกมาแล้ว มาเข้าเครื่องกลึงให้เป็นท่อนกลมขนาด 2 นิ้ว จากนั้นนำดอกสว่านขนาด 5 หุนครึ่ง มาเจาะให้ทะลุ และกลึงให้มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 นิ้ว เสร็จแล้วนำกระดาษทรายมาขัดเพื่อให้ผิวไม้เรียบเสมอกัน

ภาพประกอบที่ 38 ไม้สำหรับทำทวนล่าง

ภาพประกอบที่ 39 กิ่งเป็นแท่งกลม

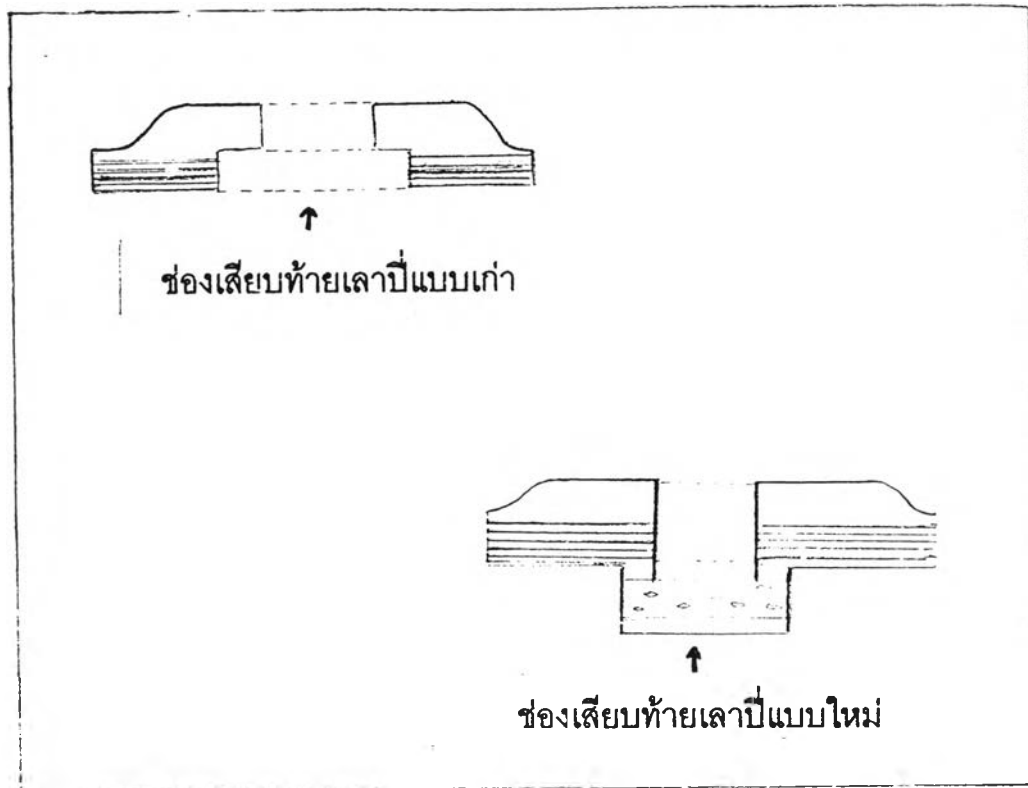
ภาพประกอบที่ 40 กล้องทวนล่าง

ภาพประกอบที่ 41 การติดทวนล่าง

ภาพประกอบที่ 42 ทดลองเสียงปี่ในอีกครั้ง

ภาพประกอบที่ 43 ลักษณะรูปร่างของทวนล่างทั้ง 2 แบบ

จากการสัมภาษณ์ช่างสุวรรณ ศาสนนันท์ เกี่ยวกับการทำทวนล่างทั้ง 2 แบบ พบว่า เริ่มแรกการทำทวนล่างแบบเก่าซึ่งได้แบบมาจากครูเทียบ คงลายทอง เมื่อนำมาเสียบกับเสาปีแล้ว ประสบปัญหาคือ หลุดง่าย ไม่ทน ช่างสุวรรณ ศาสนนันท์ จึงได้คิดค้นการทำทวนล่างแบบใหม่ขึ้นมา คือ ให้มีจุกยื่นออกมา เพื่อว่าเวลาเสียบทวนล่างกับเสาปีจะหลุดยากและทนกว่าแบบเก่า

4.3.3 การตัดลึนปีใน

ก. อุปกรณ์ที่ใช้ในการตัดลึนปี ประกอบด้วย

1. ไบตาล
2. ไม้ฉนวนสำหรับใช้เป็นแกนช่วยไม่ให้ไบตาลซ้ำ และไม่ให้อำพวดยุบหรือชำรุด ทำด้วยไม้ เหลาให้เรียวจากใหญ่ไปหาเล็ก
3. มีดสำหรับตัดไบตาล (ปลายต้องเล็กและคม)
4. กำพวดปี
5. เชือกผูกลึนปี (ใหญ่ประมาณเท่ารูปลายกำพวด)
6. กระดาษทรายสำหรับแต่งไบตาล
7. แก้วน้ำ

ส่วนประกอบทั้งหมดนี้ จะต้องมีคุณภาพดี ประกอบกับเลาปีในที่มีคุณภาพ และผู้เป่าปีมีความสามารถ จึงจะบันดาลให้เป็นเสียงปีที่ไพเราะ

สำหรับการสร้างลึนปีของช่างสุวรรณ ศาสนนันท์ ได้กล่าวว่า ในการสร้างลึนปี ปัจจัยที่สำคัญอยู่ที่ไบตาล คือ ต้องมีลักษณะผิวมัน เรียบ ถ้าไบตาลหนา ต้องตัดลึนปีให้ใหญ่ ถ้าไบตาลบางต้องตัดลึนปีให้เล็ก และเวลาคว้านคอ ควรคว้านให้ได้ข้างละ 1 ครั้ง เพราะถ้าคว้านหลาย ๆ ครั้ง จะทำให้ไบตาลซ้ำและร่วน ซึ่งในการคว้านคอจะต้องอาศัยความชำนาญ อีกทั้งมีดที่ตัดลึนปีจะต้องเป็นมีดปลายแหลมที่มีความคม

การสร้างลึนปี เป็นงานที่ต้องใช้ความประณีต ละเอียดอ่อน ผู้สร้างจะต้องมีความอดทน ใจเย็น และสามารถพิจารณาเลือกส่วนประกอบเหล่านี้ได้ว่า มีคุณภาพดีพอที่จะนำมาใช้ได้หรือไม่ เช่น ความอ่อนแก่ของไบตาล ความเล็ก ใหญ่ อ่อน แข็งของเชือก และความหนา บาง กว้าง แคบ ลึน ยาวของกำพวด ซึ่งครูบีบ คงลายทอง ได้กล่าวว่า กำพวดถ้าคอโตหรือกว้างมาก เวลาเป่าจะกินลม ทำให้รู้สึกเหนื่อย แต่บาง

คนก็ชอบกำพวดที่คอโต ๆ ซึ่งคงจะแล้วแต่ความชอบและก็ความถนัดของแต่ละคนด้วย (สัมภาษณ์, ป๊อบ คงลายทอง, 6 กุมภาพันธ์ 2544)

ข. วิธีการการตัดลีนี่

เริ่มจากการเลือกใบตาลที่ได้ขนาดพอเหมาะ ไม่หนาและบางจนเกินไป มีลักษณะผิวมันเรียบ เนื้อละเอียด ตัดให้มีความกว้างประมาณ 2.5 เซนติเมตร และยาวประมาณ 12 เซนติเมตร นำไปแช่ลงในแก้วที่ใส่น้ำเตรียมไว้ ทิ้งไว้จนพอประมาณ (กว่าพับใบตาลแล้วใบไม่หัก จากนั้นใช้ไม้ฉนวนรัดใบตาลให้มีความอ่อนตัว แล้วพับครึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วนเท่า ๆ กัน ใช้มีดคว้านคอทั้ง 2 ด้านให้เท่ากัน แล้วเสียบเข้ากับกำพวดและไม้ฉนวน จากนั้นเข้าควันเชือกที่คอกำพวดเพื่อนวดตัวใบตาลให้มีความรู้สึก แล้วจึงใช้เชือกผูกเป็นเงื่อนตะกรุดเบ็ด ซึ่งจะต้องมีการคลึงเล็กน้อยเพื่อให้เชือกแน่นยิ่งขึ้น เสร็จแล้วนำมีดมาเจียนใบตาลให้มีลักษณะมนกลม ก็จะได้ลีนี่ตามที่ต้องการ

ส่วนลีนี่จะมีคุณภาพดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถและความชำนาญของผู้สร้าง ซึ่งลีนี่ที่มีเสียงพอดีนั้น กำหนดไม่ได้ว่าจะต้องมีความสั้นยาว แคบหรือกว้างเท่าใด เพราะขึ้นอยู่กับความหนาของใบตาล จะได้ด้วยการตัดไปพลง ทดลองไปพลง เมื่อได้เสียงตามที่ต้องการแล้วก็หยุดทันที

สำหรับผู้ที่ต้องการจะศึกษาวิธีการตัดลีนี่นั้น ควรศึกษาพิจารณาเป็นขั้นตอน และควรได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมจากครูที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านนี้โดยตรง จึงจะทำให้ได้ผลเร็วยิ่งขึ้น

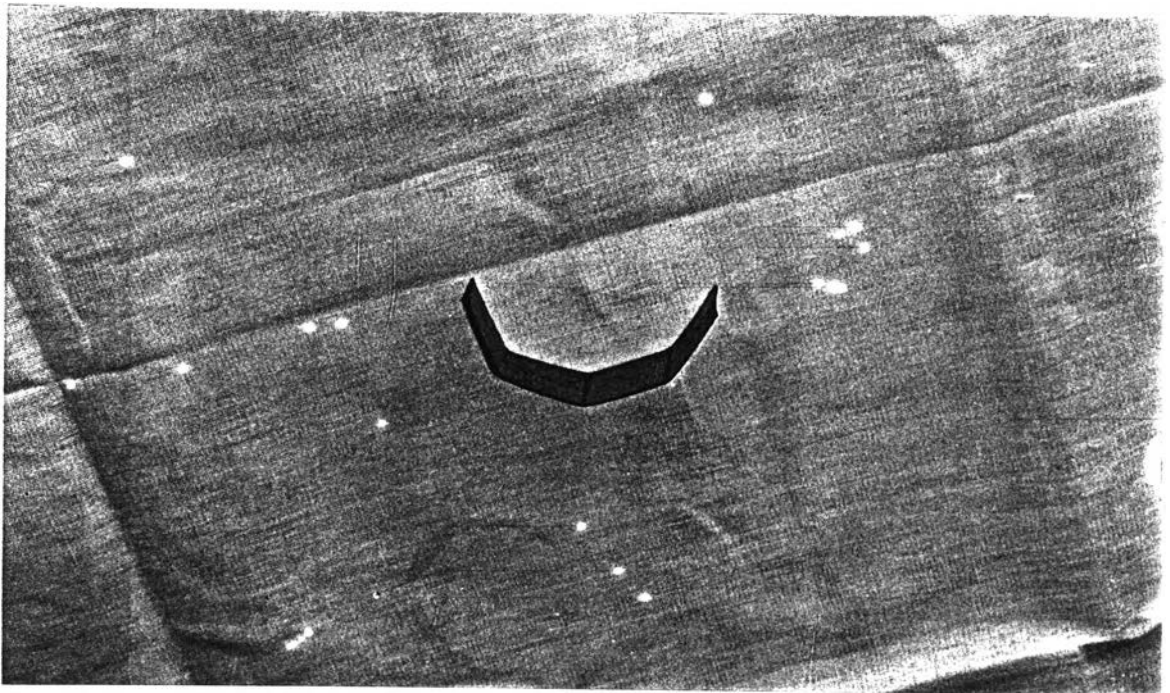

ภาพประกอบที่ 44 ภาพอุปกรณ์การตัดลิ้นปี่ใน (จากซ้ายไปขวา)

1. โบริด
2. ไม้จิ้มฟัน
3. มีดปลายแหลม
4. กำพวด
5. เข็ม
6. กระดาษทราย
7. แก้วน้ำ

ภาพประกอบที่ 45 ตัดใบตาลตามแบบแล้วนำไปแช่น้ำ

ภาพประกอบที่ 46 พับครึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วนโดยให้ทั้ง 2 ด้านชนกันพอดี

ภาพประกอบที่ 47 คว้านคอทั้ง 2 ด้านให้เท่ากัน

ภาพประกอบที่ 48 เสียบใบตาลเข้ากับกำพวดและไม้ฉนวน แล้วนำเชือกผูกเป็นเงื่อน
ตะกรุดเบ็ด

ภาพประกอบที่ 49 เจียนโบตาลให้มีลักษณะมนกลม

4.3.4 การทำกำพวดปีโน

ก. อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกำพวดปีโน ประกอบด้วย

1. แผ่นทองเหลือง	9. น้ำประสานทอง
2. กรรไกรตัดแผ่นทองเหลือง	10. มีด
3. ฆ้อน	11. แก้วน้ำ
4. แท่นเหล็ก	12. เครื่องขัดทองเหลือง
5. ตะไบ	13. ขี้เหล็ก
6. แท่งเหล็กสำหรับเสียบกำพวด	14. เครื่องเป่าไฟ
7. คีม	15. กระจกขยาย
8. ด้าย	

ข. วิธีการทำกำพวดปีโน

ช่างสุวรรณ ศาสนนันท์ นำแบบกำพวดซึ่งได้มาจากครูป๊อบ คงลายทอง มาวางลงบนแผ่นทองเหลือง ใช้มีดกรีดเป็นรอยตามแบบ แล้วนำกรรไกรมาตัดตามแบบเสร็จแล้วนำมาวางตรงแท่นเหล็ก หยิบเหล็กแหลมรูปทรงกรวยมาวางทับแผ่นทองเหลืองใช้ฆ้อนตีลงบนแผ่นทองเหลืองเพื่อให้มีลักษณะโค้งเข้าหากัน ตามขนาดของเหล็กแหลมรูปทรงกรวย

จากนั้นนำมาตากแห้งให้เป็นรูปทรงกรวย โดยให้ทั้ง 2 ด้านประกบกันพอดี ห้ามทับกัน แล้วใช้ฆ้อนขนาดเล็กตักน้ำประสานทองหรือบอแรกซ์มาทาตรงบริเวณรอยประกบของแผ่นทองเหลือง ซึ่งคุณสมบัติของน้ำประสานทองจะช่วยให้การหลอมแผ่นทองเหลืองให้รวมเป็นเนื้อเดียวกัน

สำหรับส่วนผสมของน้ำประสานทอง ประกอบด้วย

น้ำประสานทองหรือบอแร็กซ์ 2 ช้อน

น้ำเปล่า 2 ช้อน

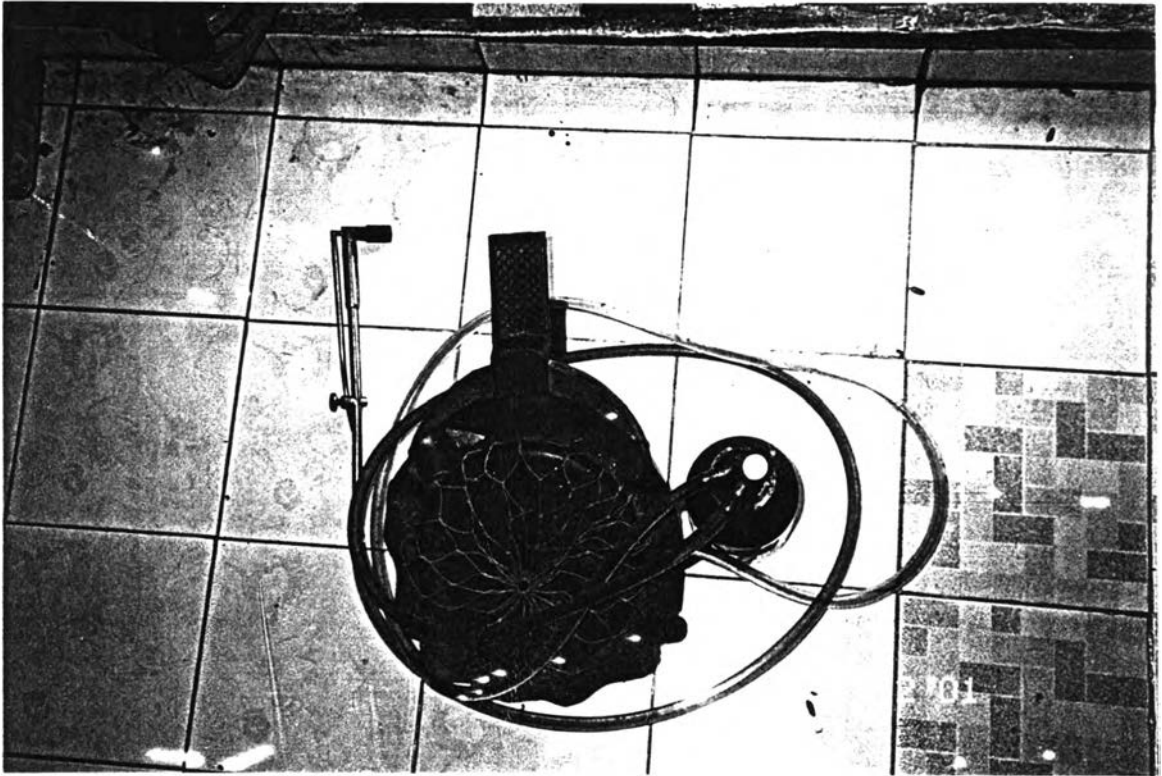
ขั้นตอนต่อไปคือ การเป่าไฟ ซึ่งเวลาเป่าไฟต้องกะกำลังไฟให้พอดี ไม่เบา และแรงเกินไป ที่สำคัญไม่ควรเจาะจงเป่าที่ใดที่หนึ่ง ควรจะเป่าส่ายไปส่ายมาให้ทั่วทั้งอัน เพราะการเป่าตรงจุดใดจุดหนึ่ง ด้วยกำลังไฟที่แรงเกินไป อาจทำให้กำพวดหรือแผ่นทองเหลืองทะลุและไม่สามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งในขณะที่เป่าไฟ แท้จริงจะต้องคอยเหยียบเครื่องปั๊มไว้ตลอดเวลา การปัมน้ำมันจะต้องใช้เท้าซ้ายเหยียบตรงหัวปั๊มเพื่อช่วยในการไหลเวียนของน้ำมันไม่ให้ไฟดับ ถ้าไฟดับแสดงว่าน้ำมันหมด ก็ต้องเริ่มต่อไฟและปัมน้ำมันใหม่ ดังนั้นเท้าทั้ง 2 ข้างจึงต้องสัมพันธ์กัน และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ปุ่มปรับระดับไฟต้องพยายามหมุนหาปริมาณไฟที่จะใช้ให้พอเหมาะ เมื่อเป่าไฟเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ใช้คีมคีบกำพวดมาจุ่มน้ำเย็นในแก้ว แล้วนำมาตกแต่งหรือภาษาช่างเรียกว่า ตีขึ้นลูกเพื่อให้ได้ทรง ไม่มีรอยบุบ เบี้ยว เสร็จแล้วใช้ตะไบขัดตรงรอยต่อและส่วนอื่น ๆ ให้เรียบเสมอกัน จึงนำมาเสียบเข้าเครื่องขัด โดยใช้กระดาษทรายช่วยในการขัดทองเหลืองให้มันวาว ผิวเรียบเสมอกัน

ขั้นตอนสุดท้ายนำขลึงทาบานมาทาที่โคนกำพวดก่อน แล้วค่อยเอาด้ายพันขึ้นมาประมาณ 8 มิลลิเมตร พอพันเสร็จก็เอาขลึงทาบอีกครึ่งหนึ่ง เพื่อช่วยให้ด้ายพันติดแน่นกำพวดมากขึ้น ไม่หลุดง่าย

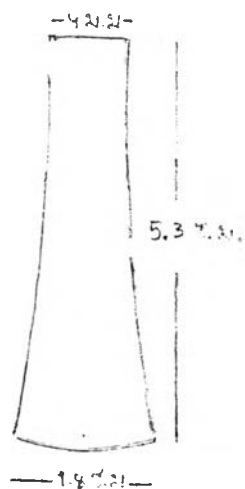

ภาพประกอบที่ 50 ภาพอุปกรณ์การทำกำพวดปี่ใน (จากซ้ายไปขวา)

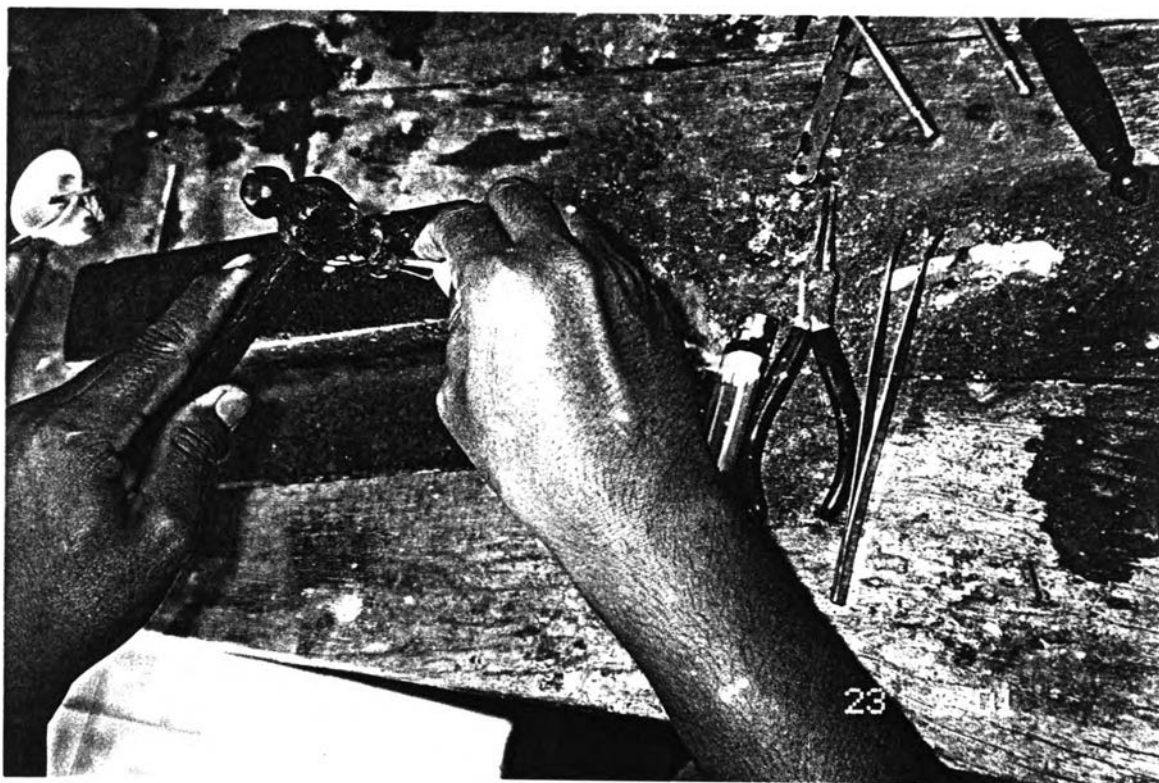
1. แท่นเหล็ก	6. แท่งเหล็กปลายแหลม
2. แผ่นทองเหลือง	7. ตะไบ
3. กรรไกร	8. ปากคีบ
4. ช้อน	9. คีม
5. มีด	10. น้ำประสานทอง
	11. แก้วน้ำ

ภาพประกอบที่ 51 เครื่องเป่าไฟ

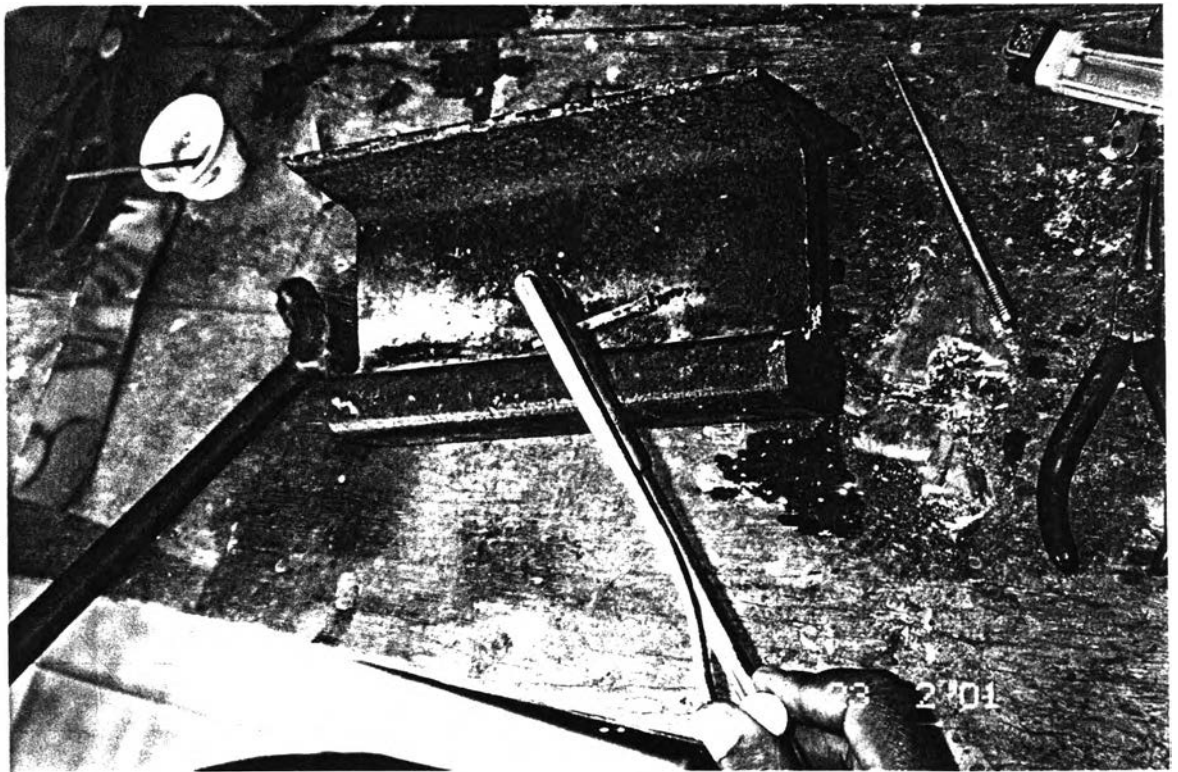
ภาพประกอบที่ 52 ตัดแผ่นทองเหลืองตามแบบ

ภาพประกอบที่ 53 นำมาตีให้ทั้ง 2 ด้านชนกันพอดี

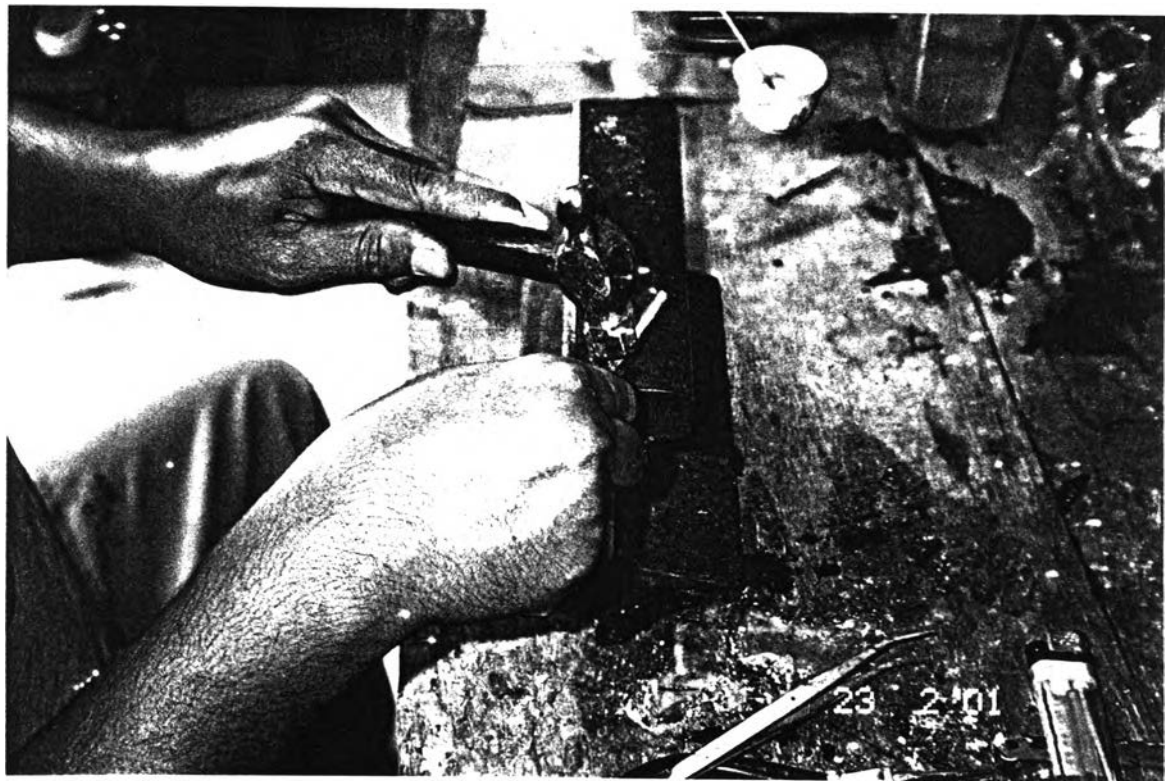
ภาพประกอบที่ 54 ทำน้ำประสานทอง

ภาพประกอบที่ 55 นำมาเผาไฟ

ภาพประกอบที่ 56 นำกำพวดจุ่มน้ำ

ภาพประกอบที่ 57 นำมาตีขึ้นลูก

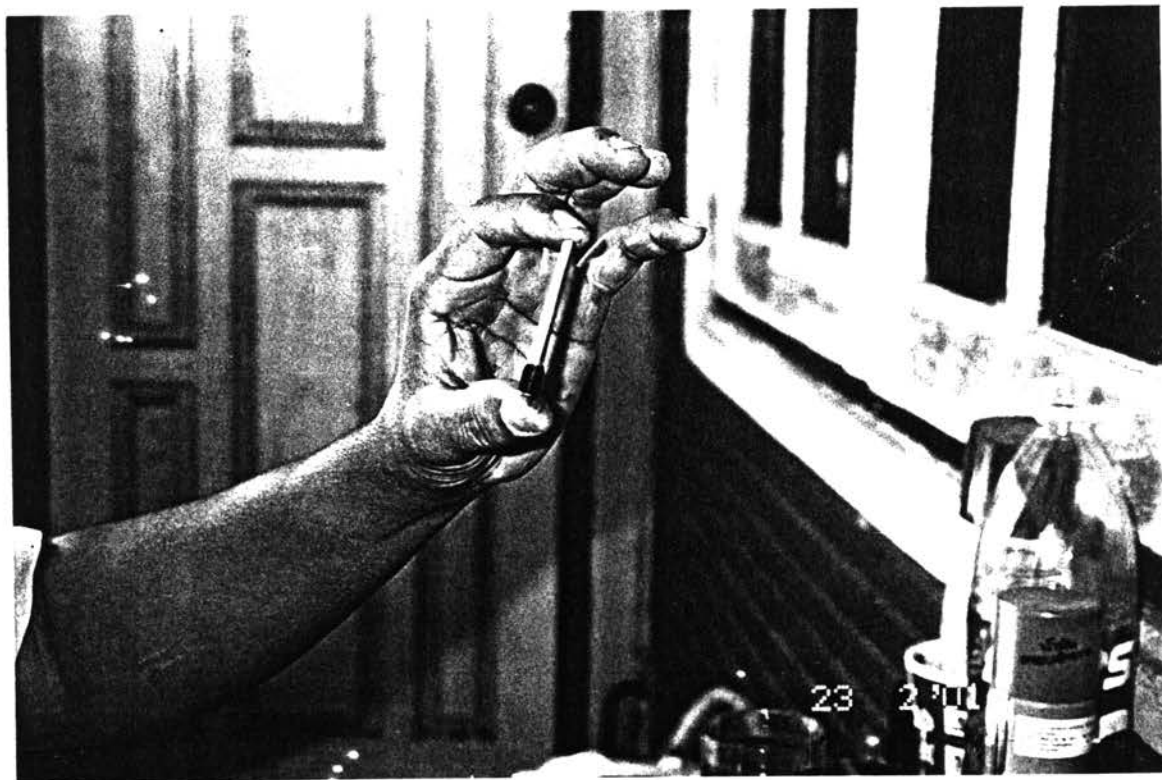
ภาพประกอบที่ 58 ใช้ตะไบขัดให้เรียบเสมอกัน

ภาพประกอบที่ 59 นำเข้าเครื่องขัดโดยใช้กระดาษทรายขัดให้มันวาว

ภาพประกอบที่ 60 ทาชแล็คที่ทำยกำพวด

ภาพประกอบที่ 61 พันด้ายและทาชแล็คซ้ำอีกครั้ง

4.4 สถานภาพของอาชีพในการสร้างปี่ใน

4.4.1 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1. ไม้ที่นำมาสร้างปี่ใน ปัจจุบันหายาก และมีราคาแพงมากขึ้น ซึ่งนับวันก็จะหาไม้ได้น้อยลง ตามโรงไม้ก็ไม่ค่อยมี ตามต่างจังหวัดชาวบ้านก็ไม่กล้าตัดกัน ทำให้ทุกวันนี้มีปริมาณของไม้ลดลง
2. ผลิตงานได้น้อย เนื่องจากไม่มีลูกมือ ต้องทำงานคนเดียว ทำให้ปริมาณในการผลิตงานได้น้อย ไม่เพียงพอกับจำนวนลูกค้าที่สั่งซื้อปี่ใน
3. สถานที่ในโรงงานคับแคบ เนื่องจากมีเนื้อที่ในการทำงานจำกัด ทำให้บางครั้งไม่สะดวกเมื่อมีกลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา และเจ้าหน้าที่จากองค์กรต่าง ๆ มาเยี่ยมชมโรงงาน

4.4.2 ทิศทางและอนาคตของอาชีพสร้างปี่ใน

ก. การตลาด

การซื้อขายปี่ในบ้านช่างสุวรรณ ศาสตราจารย์ จะเป็นไปในลักษณะแนะนำและบอกต่อ ๆ กันไป หรือรู้จากการอ่านหนังสือที่มาสัมภาษณ์ช่างสุวรรณ ศาสตราจารย์ และจากสื่อมวลชนต่าง ๆ ที่มองเห็นคุณค่าของอาชีพสร้างปี่ใน ด้วยฝีมือและความคิดของช่างชาวบ้านธรรมดาคนหนึ่ง โดยมิได้จ้างงานให้มีการโฆษณาหรือนำสินค้ามาเสนอด้วยวิธีการต่าง ๆ เหมือนอย่างเช่นสินค้าทั่ว ๆ ไปในปัจจุบัน แต่ปี่ในของช่างสุวรรณจะเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่นักดนตรีไทย โดยเฉพาะคนปี ส่วนใครที่มีลูกศิษย์ลูกหา ก็จะแนะนำให้มาซื้อปี่ในที่บ้านช่างสุวรรณ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การมาซื้อปี่ในที่นี้จะต้องแล้วแต่โชคของแต่ละบุคคล ใครมาได้จังหวะดี ๆ ก็จะได้ของไป ทั้งนี้เฉพาะในกรณีที่ไม่ได้มีการสั่งจองล่วงหน้า

ข. ความนิยม

ปีโน ที่บ้านช่างสุวรรณ นักดนตรีไทยเกือบทุกคนจะรู้จักหมด ทุกคนจะรู้ว่าถ้าจะเลือกหาซื้อปีโนที่ดีมีคุณภาพ ต้องไปซื้อที่บ้านช่างสุวรรณ ความนิยมในการซื้อปีโนของช่างสุวรรณ มีอยู่ทั่วทุกแห่ง จะรู้จักโดยการเล่าขานบอกต่อ ๆ กันไป เช่น ลูกศิษย์ทราบจากครูบอกปากต่อปากไปเรื่อย ๆ จึงได้รับความนิยมทั่วไป จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ลูกค้ำที่มาเลือกซื้อปีโนของช่างสุวรรณ มีตั้งแต่นักเรียนระดับมัธยมต้น ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา และกลุ่มนักดนตรีทั่วไปที่ชื่นชอบปีโนของช่างสุวรรณ จากการสอบถามลูกค้ำที่มาซื้อปีโนที่บ้านช่างสุวรรณ ว่า " รู้จักช่างสุวรรณได้อย่างไร และทำไมจึงมาเลือกซื้อปีโนที่นี่ " คำตอบที่ได้รับจะเป็นในลักษณะที่คล้าย ๆ กัน คือ " รู้จักจากคนโน้น คนนี้ เพื่อนบ้าง ครูแนะนำบ้าง ให้มาซื้อปีโนที่นี่ เพราะปีโนที่นี่เสียงดี " ซึ่งทุกคนจะพูดถึงช่างสุวรรณด้วยความภาคภูมิใจ พูดถึงด้วยความยินดีที่ได้มีโอกาสได้มาซื้อปีโนในที่นี้เก็บไว้ และทุกคนที่มาซื้อจะมีความคิดเห็นที่ตรงกันคือ ปีโนของช่างสุวรรณทุกเสียงที่ได้เป่าออกมา มีความชัดเจนทั้งเสียงต้อและเสียงแหบ มีรูปทรงสวยงาม อ่อนช้อย ฝีมือในการสร้างมีความละเอียด ประณีต เรียบร้อยในงานทุกส่วน และที่สำคัญปีโนของช่างสุวรรณ จะมีคุณภาพทุกเลา ซึ่งในการสร้างปีโนแต่ละเลา ช่างสุวรรณจะให้ความสำคัญเท่า ๆ กันหมด

สำหรับในอนาคตของอาชีพสร้างปีโน ช่างสุวรรณได้กล่าวว่า จะยังคงยึดอาชีพนี้ต่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะหมดแรงที่จะทำ เพราะเป็นอาชีพที่ช่วยเสริมสร้างรายได้ให้กับครอบครัว และเป็นอาชีพที่ตนรัก อีกทั้งปัจจุบันนี้ช่างสร้างปีโนก็มีน้อย จึงอยากสืบทอดอาชีพนี้ให้นานที่สุด เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับคนรุ่นต่อ ๆ ไปที่อยากจะทำเป็นช่างสร้างปีโน

นอกจากนี้ โครงการในอนาคตที่ช่างสุวรรณอยากจะทำให้สำเร็จคือ

1. อยากเปิดโรงเรียนสอนเกี่ยวกับวิชาการสร้างปี่ในโดยเฉพาะ เพื่อเป็นวิทยาทานให้กับผู้ที่สนใจอยากจะได้เรียน อยากจะศึกษาทางด้านนี้โดยตรง ก็จะสอนให้โดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น แต่ในอนาคตอันใกล้นี้ กำลังทำโฮมเพจส่วนตัวเกี่ยวกับอาชีพสร้างปี่ในเพื่อเป็นการขยายความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและทันสมัย เพื่อสะดวกต่อการติดต่อสื่อสาร ซึ่งในปัจจุบันนี้ต้องยอมรับว่า คนส่วนใหญ่นิยมเล่นอินเตอร์เน็ตกันมากขึ้น จึงอยากที่จะเผยแพร่วิชาความรู้เกี่ยวกับอาชีพสร้างปี่ในให้กระจายต่อไปยังบุคคลอื่น ๆ มากขึ้น

2. อยากจะขยายโรงงานให้กว้างขวางเพิ่มมากขึ้น เพราะปัจจุบันโรงงานที่ทำอยู่มีพื้นที่คับแคบ จึงต้องการที่จะขยายพื้นที่ในการทำงานให้สะดวกมากขึ้น และอาจจะทำเป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยอาจจะมีเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น แต่สิ่งที่คงไว้ก็คือ คุณภาพของงานยังคงเหมือนเดิม

3. อยากสร้างปี่ในฉบับกระเป๋า คือ สามารถถอดประกอบเข้า-ออกได้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน เพื่อช่วยในการพกพาได้สะดวกขึ้น ซึ่งแนวคิดนี้ช่างสุวรรณได้มาจากปีคลาริเน็ตของฝรั่ง ซึ่งก่อนจะเป่าก็หยิบขึ้นมาประกอบ พอเป่าเสร็จก็ถอดเก็บใส่กล่องหิ้วไปได้สบาย จึงเกิดแนวคิดที่ว่าปี่ในของเราก็น่าจะทำได้ โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้มีผู้คิดค้นทำขลุ่ยแบบถอดประกอบได้ และโดยรูปร่างลักษณะของปี่ในมีขนาดยาว เวลาพกพาไปไหนจึงไม่ค่อยสะดวก แต่ถ้าเรานำมาตัดแบ่งเป็น 2 ส่วน ก็จะช่วยเพิ่มความสะดวกในการพกพามากขึ้น

เนื่องจากในปัจจุบันมีการสนับสนุนให้มีการเรียนการสอนดนตรีกันอย่างแพร่หลาย จึงเป็นแรงกระตุ้นให้ช่างสุวรรณมีกำลังใจในการสร้างปี่ใน เพราะทราบได้ที่ยังมีคนเล่น มีการเรียนการสอนวิชาการฝึกหัดเป่าปี่ใน ช่างผู้มีอาชีพสร้างปี่ในก็จะยังคงสร้างปี่ในต่อไป ซึ่งการสร้างปี่ในของช่างสุวรรณ เป็นงานฝีมือที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทยโดยแท้ บางทีอาจจะต้องสูญหายไปถ้าเราไม่ช่วยกันอนุรักษ์และสืบทอดไว้ เพราะการเรียนรู้ในวิชาชีพนี้ นอกจากช่างจะต้องเป็นคนปี่ด้วยแล้ว จะต้องอาศัย

ประสบการณ์ ความชำนาญ ฝีมือ และความสามารถพิเศษเฉพาะบุคคล ทั้งนี้ต้องอาศัย ฝีมือ ความเชี่ยวชาญ ประกอบกับความรัก ความเอาใจใส่ ขยันหมั่นฝึกฝน รู้จักสังเกต จนเกิดทักษะความรู้ และที่สำคัญคือจะต้องมีใจรักทางด้านนี้จริง ๆ จึงจะสามารถทำได้

แม้ในปัจจุบันนี้ช่างสุวรรณ ศาสตราจารย์ จะยังหาผู้สืบทอดวิชาช่างสร้าง ปี่ในไม่ได้ ก็หวังว่าโครงการต่าง ๆ ที่ช่างสุวรรณได้เตรียมไว้จะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี หากทุกหน่วยงาน ตามสถาบันการศึกษา และทุก ๆ คนยังคงให้กำลังใจสนับสนุนใน วิชาชีพนี้อยู่ ผู้วิจัยก็มีความหวังเช่นกันว่า โครงการต่าง ๆ ของช่างสุวรรณ ศาสตราจารย์ จะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

4.5 หลักการวัดคุณภาพของปี่ใน

คุณภาพของปี่ใน อยู่ที่กระบวนการสร้างและฝีมือของช่างสร้างปี่ในที่มี ความรักความเอาใจใส่ในงานที่ทำอย่างประณีต ละเอียด วิจิตรบรรจง การเลือกใช้วัสดุ ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม มีคุณภาพดี ช่างสุวรรณ ศาสตราจารย์ เป็นช่างสร้างปี่ในที่ได้รับการยอมรับ ยกย่อง เป็นที่นับถือในบรรดากลุ่มศิลปิน อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทย ว่าเป็นผู้ที่สร้างปี่ในได้มาตรฐาน มีสัดส่วน สวยงาม และที่สำคัญที่สุดคือ คุณภาพในเรื่องเสียงของปี่ใน มีความชัดเจน ในทุกเสียง เป็นแบบฉบับที่ยอมรับได้ในหมู่นักดนตรีและบุคคลที่เกี่ยวข้องในวงการ ดนตรีไทย

สำหรับในการวัดคุณภาพปี่ในของช่างสุวรรณ ผู้วิจัยได้นำปี่ในและลิ้นปี่ ของช่างสุวรรณมาให้ครูผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ความสามารถทางด้านปี่ในทั้ง 4 ท่าน ซึ่งได้แก่

1. ครูสุวิทย์ แก้วกระมล
2. ครูกาหลง ฟุ้งทองคำ

3. ครูปีบ คงลายทอง

4. อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ เกตุแก่นจันทร์

ได้ทดลองเป่าดู จึงพบว่า เมื่อครูใช้ลิ้นปีของช่างสุวรรณ ครูจะเป่าได้ไม่ถนัดนัก เมื่อเทียบที่ครูใช้ลิ้นปีของตนเองทดลองเป่าดู ซึ่งจะรู้สึกว่เป่าได้คล่องและสบายกว่า ส่วนในเรื่องของเลาปี ครูทุกท่านได้ลงความเห็นที่คล้ายคลึงกันคือ ปีเหล่านี้มีลักษณะที่ถูกต้องเหมาะสม ในด้านรูปร่างที่สมส่วน มีเสียงครบทุกเสียง และเสียงปีที่ออกมามีความดังชัดเจนทุกเสียง ไม่เพี้ยน จึงจัดได้ว่าปีในเหล่านี้ของช่างสุวรรณ มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

และในส่วนของผู้วิจัยซึ่งก็เป็นคนปีเช่นกัน เมื่อได้ทำการทดลองปีในของช่างสุวรรณ ก็พบว่าในขณะที่ใช้ลิ้นของช่างสุวรรณทดลองเป่าดู รู้สึกว่าลมมันหนัก ๆ และเหนื่อยในขณะที่เป่า เสียงปีที่ออกมาก็ไม่ค่อยชัดเจน แต่หลังจากที่เปลี่ยนมาใช้ลิ้นปีของผู้วิจัยเอง รู้สึกเป่าได้สบายและคล่องขึ้น เสียงปีก็ออกมาชัดเจนทุกเสียง ฉะนั้นในส่วนของลิ้นปีจึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการที่จะวัดคุณภาพของปีใน ซึ่งเราไม่สามารถกำหนดได้ว่าจะต้องมีความสั้น-ยาว แคบ-กว้างเท่าใด เพราะบางคนอาจจะชอบลิ้นใหญ่หรือบางคนอาจจะชอบลิ้นเล็ก ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การตัดแต่งลิ้นปีของตนเอง โดยจะต้องตัดไปและทดลองเป่าไปเรื่อย ๆ จนรู้สึกว่ดีแล้ว จึงหยุดการปรับแต่งลิ้นปี ส่วนลิ้นปีจะมีคุณภาพดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถและความชำนาญของผู้สร้างเอง

จากการสัมภาษณ์ครูที่มีความรู้ความสามารถทางด้านปีใน ท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดคุณภาพของปีใน ดังนี้

ครูสุวิทย์ แก้วกระมล กล่าวว่า สิ่งที่เป็นตัววัดคุณภาพของปีใน ต้องดูที่เสียงของปีในเป็นอันดับแรก เลาปีในต้องอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ไม่แตกจนลมรั่ว ภายในเลาปีต้องไม่แห้ง กระสวน (ทรงภายในรูปี) ต้องได้มาตรฐาน ซึ่งวิธีทดสอบคุณภาพของ

ปีในต้องทดลองเป่าดูก่อนว่าเสียงต้อ-เสียงแหบ มีครบทุกเสียงหรือไม่ และในแต่ละเสียงต้องดังชัดเจนดี เสียงไม่เพี้ยน มีความก้องกังวาล อีกทั้งจะต้องมีรูปร่างที่สมส่วน ไม่เล็กหรือใหญ่จนเกินไป จึงจะถือว่าปีในมีคุณภาพ

ครูกาหลง ฟิ่งทองคำ กล่าวว่า ในการทดสอบคุณภาพเสียงของปีใน จะต้องทำการทดลองเป่าดูก่อนว่า ปีในเวลานี้มีเสียงครบทุกเสียงหรือไม่ โดยเฉพาะเสียงฟา (เสียงแต่) ของปีในจะต้องแตก พร่า จึงจะจัดได้ว่าปีในเวลานี้มีคุณภาพ แต่ในส่วนของลิ้นปีเอง ก็มีผลต่อการวัดคุณภาพของปีในเช่นกัน เพราะเนื่องจากความหนักเบาของลิ้น บางครั้งไม่สามารถให้เสียงปีในที่เราต้องการได้ ซึ่งผู้เป่าเองจะเป็นผู้ที่รู้ดีที่สุดว่าตนเองมีความถนัดและชอบลมขนาดไหน จึงจะเหมาะกับตน

ครูبيب คงลายทอง กล่าวว่า ในส่วนของกาห่าปีในที่มีคุณภาพนั้น จะต้องทำการทดลองเป่าดูเสียก่อน เพื่อตรวจสอบเสียงของปีในทั้งหมดว่ามีความชัดเจน เสียงไม่เพี้ยน ทั้งนี้ในส่วนของไม้ต้องเป็นไม้ที่มีคุณภาพ เช่น ไม้ชิงชัน เพราะเนื้อไม้มีความหนาแน่น ละเอียดกว่าไม้ชนิดอื่น ๆ ทำให้เสียงที่ออกมากลม ไต ไส ดังก้องกังวาล

ดร.สมศักดิ์ เกตุแก่นจันทร์ กล่าวว่า สำหรับในการเลือกปีในที่มีคุณภาพ ชั้นแรกจะต้องมีการทดลองเสียงก่อน เพื่อดูว่าปีในเวลานี้ ขึ้นสูง-ลงต่ำ ได้ครบตามจำนวนเสียงของปีในหรือไม่ แล้วจากนั้นจึงค่อยมาพิจารณาดูถึงรูปร่าง ลักษณะของปีในว่าได้สัดส่วนที่ถูกต้องหรือไม่

จากการสัมภาษณ์ช่างสุวรรณ ศาสสนันท์ ได้แสดงความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกับข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มาจาก Key Informan ทุกท่าน สรุปได้ว่า หลักการวัดคุณภาพปีใน เริ่มแรกดูที่รูปร่างลักษณะของปีในว่าได้สัดส่วนถูกต้องหรือไม่ เลาปีต้องไม่มีรอยแตกร้าว จากนั้นมาดูที่เนื้อไม้ที่นำมาสร้าง ซึ่งควรเป็นไม้ชิงชัน เพราะว่าเสียงที่ออกมา

จะโต ดังใส ก้องกังวานกว่าไม้ชนิดอื่น สูดหายใจทดลองเป่าดูเพื่อตรวจสอบดูว่าปีใน
 เลานี้ขึ้น-สูง ลง-ต่ำ ได้ครบทุกเสียงหรือไม่

กล่าวโดยสรุป ผลจากการศึกษาพบว่า ในการวัดคุณภาพปีในของช่าง
 สุวรรณนั้น อันดับแรก ต้องดูไม้ที่นำมาสร้างปีใน โดยเฉพาะควรเป็นไม้ชิงชัน เนื่องจาก
 เนื้อไม้มีความหนาแน่น ละเอียดกว่าไม้ชนิดอื่น จึงเหมาะที่จะนำมาสร้างปีในได้ดีที่สุด
 จากนั้นในขั้นตอนต่อไปจะต้องทำการทดลองเป่าดูเสียก่อน เพื่อเป็นการตรวจสอบเสียง
 ของปีในทั้งหมดว่าสามารถขึ้นสูง-ลงต่ำได้ครบทุกเสียงหรือไม่ ซึ่งลักษณะของปีในที่นี้
 คือ จะต้องเป่าได้เสียงที่ดี มีความชัดเจน หนักแน่น ก้องกังวาน และไม่เพี้ยน เลาปีต้อง
 อยู่ในสภาพสมบูรณ์ ไม่แตก จนลมรั่ว จากนั้นจึงค่อยมาพิจารณาดูถึงรูปร่าง ลักษณะ
 ของปีในว่าได้สัดส่วนที่ถูกต้องหรือไม่

สิ่งสำคัญในการวัดคุณภาพของปีใน ต้องประกอบด้วย เลาปี ลิ้นปี และ
 ผู้เป่า ซึ่งในสิ่งที่กล่าวมานี้ ต้องมีความสัมพันธ์กัน จะขาดส่วนหนึ่งส่วนใดไม่ได้